

Številka: 35432-75/2022-2550-9

Datum: 22. 8. 2023

Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo izdaja na podlagi drugega odstavka 120. člena v povezavi z dvanajstim odstavkom 119. člena Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 44/22, 18/23-ZDU-1O in 78/23 – ZUNPEOVE), v upravni zadevi spremembe okoljevarstvenega dovoljenja zaradi preverjanja skladnosti naprave z Zaključki o BAT, na zahtevo upravljavca PERUTNINARSKA ZADRUGA PTUJ PZP z.o.o., Spodnja Hajdina 17, 2250 Ptuj, ki ga zastopata Liljana Štalcer Zupanič in Danijela Težak, in po pooblastilu E-NET OKOLJE d.o.o., Linhartova cesta 13, 1000 Ljubljana, naslednjo

ODLOČBO

I.

Okoljevarstveno dovoljenje št. 35407-138/2006-5 z dne 23. 6. 2009, spremenjeno z odločbo št. 35406-72/2015-8 z dne 29. 9. 2016 (v nadaljevanju: okoljevarstveno dovoljenje) izdano upravljavcu PERUTNINARSKA ZADRUGA PTUJ PZP z.o.o., Spodnja Hajdina 17, 2250 Ptuj (v nadaljevanju: upravljavec) za obratovanje naprave za intenzivno rejo perutnine Farma Boreci z zmogljivostjo 160.000 mest (v nadaljevanju: naprava), ki se nahaja na zemljiščih v k.o. 246 Boreci parc. št. 621/4, 621/6, 623/3, 623/4, 623/6, 624/4 in 621/11, se spremeni tako, kot izhaja iz nadaljevanja izreka te odločbe:

1. Točka 1. izreka okoljevarstvenega dovoljenja se spremeni tako, da se glasi:

1. Obseg dovoljenja

Stranki - upravljavcu PERUTNINARSKA ZADRUGA PTUJ PZP z.o.o., Spodnja Hajdina 17, 2250 Ptuj (v nadaljevanju: upravljavec) se izda okoljevarstveno dovoljenje za obratovanje naprave Farma Boreci (A1), v kateri se izvaja dejavnost intenzivne reje perutnine (piščancev brojlerjev) s proizvodno zmogljivostjo 160.000 mest – na naslovu Boreci, 9242 Križevci pri Ljutomeru, na zemljiščih v k.o. 246 Boreci parc. št. 621/4, 621/6, 623/3, 623/4, 623/6, 624/4 in 621/11.

Napravo A1 in druge z njo neposredno tehnično povezane dejavnosti sestavljajo naslednje nepremične tehnološke enote:

1. 8 hlevov za rejo brojlerjev (N1-N8),
2. diesel elektro agregat (N9),
3. 8 nepretočnih greznic (N10-N17),
4. 8 silosov (Sil1-Sil8),
5. stelnik (Sk1),
6. zamrzovalna skrinja za kadavre (SkO1),
7. 8 podzemnih zbiralnikov za odpadno vodo (Rez1-Rez8),
8. upravna stavba,
9. nepretočna greznica ob upravni stavbi.

2. Točka 2. izreka okoljevarstvenega dovoljenja se spremeni tako, da se glasi:

2. Okoljevarstvene zahteve za emisije snovi v zrak

2.1. Ukrepi za preprečevanje onesnaževanja oziroma zmanjševanja emisij iz naprave

2.1.1. Pri obratovanju naprave iz točke 1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja mora upravljavec zagotavljati izvajanje naslednjih ukrepov za preprečevanje in zmanjševanje emisije snovi v zrak:

- tesnjenje delov naprave in preprečevanje nastajanja emisije prahu, zajemanje odpadnih plinov na izvoru, rekuperacijo toplote in druge ukrepe za zmanjšanje količine odpadnih plinov;
- čim popolnejšo izrabo surovin in energije ter druge ukrepe za optimiranje proizvodnih procesov;
- optimiranje obratovalnih stanj zagona, spremembe zmogljivosti in zaustavljanja ter drugih izjemnih pogonskih stanj in
- redno vzdrževanje dobrega tehničnega stanja naprave.

2.1.2. Upravljavec mora pri obratovanju naprave iz točke 1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja poleg ukrepov iz točke 2.1.1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja izvajati tudi naslednje ukrepe za zmanjševanje emisije snovi v zrak:

- v fazah obratovanja naprave, v katerih se trdne snovi (krma, nastilj, gnoj) pretovarjajo, prekladajo ali prevažajo, uporabljajo ali skladiščijo, je zaradi gostote, zrnatosti, velikosti zrn, površinskih lastnosti, abrazijske neopornosti, drobljivosti, sestave ali nizke vsebnosti vlage teh snovi treba preprečevati in zmanjševati emisijo celotnega prahu in še zlasti razpršene emisije snovi iz naprave,
- zmanjševati poti padanja pri iztresanju nastilja in gnoja na namensko vozilo,
- prilagajati obratovanje naprave lastnostim krme, vrsti nastilja in gnoju,
- zmanjševati nastavitvena dela in čiščenje tako, da ne prihaja do nepotrebnega prašenja,
- avtomatizirati pretovor, kot je polnjenje silosov s krmo brez možnosti iztresanja,
- redno vzdrževati in čistiti naprave za pretovor,
- po možnosti uporabiti nakladalnice le za vlažne materiale ali materiale, ki se ne prašijo (gnoj),
- popolnoma ali v pretežni meri zagotoviti zaprtje prostorov pri tehnoloških procesih, pri katerih se trdne snovi pretovarjajo, prekladajo, prevažajo, skladiščijo in uporabljajo kot so silosi za krmo in steljniki,
- v zvezi z lastnostmi trdnih snovi uporabiti zvišanje vlažnosti materiala v primerih, ko vlaženje ne vpliva na kvaliteto materiala, peletirano krmo, grob nastilj in zmanjševati število mest za pretovarjanje,
- uporabiti zaprta prevozna sredstva in zaprte sisteme za natovarjanje in raztovarjanje trdnih snovi kot so vozila z zaprtimi vsebniki za krmo in steljo, namenska vozila s pokritimi prikolicami za prevoz gnoja in v notranjem transportu zaprte transportne trakove za krmo,
- prati in vzdrževati površine cest, po katerih vozijo vozila za prevoz trdnih snovi,
- zapirati vhodna vrata v prostore stavb, v katera se dovažajo, uporabljajo ali odvažajo trdne snovi,
- zapirati ali tesniti mesta za pretovarjanje trdnih snovi,
- prednostno uporabiti zaprte načine skladiščenja, kot je skladiščenje v silosih, steljnikih in drugih zbiralnikih oziroma kontejnerjih,
- uporabiti zaprte sisteme za natovarjanje in raztovarjanje trdnih snovi, predvsem krme,
- omejiti hitrosti prevoznih sredstev na transportnih poteh tako, da ne prihaja do prašenja,
- potrebno je redno čistiti in vzdrževati manipulativne površine,

- preprečevati in zmanjševati razpršeno emisijo prahu z rednim preventivnim čiščenjem tehnološke opreme in naprav,
- vse povozne površine na lokaciji naprave morajo biti utrjene,
- v čim večji meri zasaditi rastlinje ali zatraviti površine, ki niso namenjene transportu ali razkladanju.

2.1.3. Upravljaivec mora zagotavljati zmanjšanje nastanka emisije prahu iz posameznih bivalnih objektov za živali (hlevov) z:

- uporabo grobega materiala za nastilj (kot npr. peletirana slama),
- nanos svežega nastilja pred in med vselitvijo s trosilcem,
- uporabo avtomatskih krmilnikov za hranjenje po želji,
- uporabo peletirane krme z oljnimi sestavinami,
- uporabo skladišč za suho krmo (silosi), ki so opremljeni z zaprtim sistemom za transport,
- uporabo avtomatskega prezračevalnega sistema z majhno hitrostjo zraka v hlevih in
- uporabo razprševanja vodne meglice.

2.1.4. Upravljaivec mora zagotavljati izvajanje naslednjih ukrepov za preprečevanje in zmanjševanje emisije vonjav:

- zagotavljati mora ustrezno razdaljo med napravo (farmo) in občutljivimi sprejemniki,
- uporabiti mora sistem nastanitve, kjer so živali in površine suhe in čiste, pri čemer se krma ne sme raztresati in voda se ne sme razlivali, zmanjševati tok in hitrost zraka nad površino gnoja v hlevih in zniževati temperaturo v hlevih,
- zagotavljati, da je nastilj stalno suh in pod aerobnimi pogoji,
- optimirati pogoje izpustov izstopnega zraka iz hlevov kot je npr. z namestitvijo ventilatorjev na slemenu streh, učinkovita postavitev zunanjih ovir za ustvarjanje turbulence v izhodnem toku zraka kot so gozdne površine, postavitev stenskih ventilatorjev tako, da so obrnjeni stran od občutljivih sprejemnikov oz. od objektov.

2.1.5. Upravljaivec mora za zmanjšanje emisije amoniaka v zrak iz posameznih bivalnih objektov za živali (hlevov) zagotavljati, da izvaja BTS vzrejo brojlerjev na globokem nastilju v kombinaciji s prisilnim in naravnim prezračevanjem in napajalnim sistemom brez iztekanja, pri čemer mora zagotavljati, da emisije amoniaka v zrak ne presegajo mejnih vrednosti, določenih v Preglednici 1 iz točke 2.2.1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja.

2.1.6. Upravljaivec lahko kot gorivo v nepremičnem motorju z notranjim izgorevanjem – diesel elektro agregatu uporablja le plinsko olje D2.

2.1.7. Nepremični motor z notranjim izgorevanjem – diesel elektro agregat lahko obratuje samo za pogon rezervnega ali zasilnega napajanja elektrike, pri čemer njegov obratovalni čas ne sme presegati 300 ur letno.

2.2. Mejne vrednosti emisije snovi v zrak

2.2.1. Mejna vrednost emisije amoniaka v zrak iz posameznega bivalnega objekta za brojlerje z uporabo reje na globokem nastilju je določena v Preglednici 1.

Preglednica 1: Mejna vrednost emisije snovi v zrak

Parameter	Mejna vrednost (v kg NH ₃ /mesto za brojler/leto)
Dušik, izražen kot NH ₃	0,05

2.3. Zahteve za obratovalni monitoring emisij snovi v zrak

- 2.3.1. Upravljavec mora zagotavljati monitoring emisije amoniaka v zrak kot oceno z izračunom letne količine razpršene emisije snovi v zrak na podlagi uporabe masne bilance na podlagi izločanja in na podlagi skupnega dušika, prisotnega v vsaki fazi ravnanja z gnojem, ki se nanaša le na emisije glede na način reje iz hlevov.
- 2.3.2. Upravljavec mora zagotavljati monitoring emisije celotnega prahu v zrak iz posameznega bivalnega objekta za brojlerje kot oceno z izračunom letne količine razpršene emisije snovi v zrak na podlagi uporabe emisijskega faktorja.
- 2.3.3. Upravljavcu ni treba zagotoviti izvajanje obratovalnega monitoringa emisij snovi v zrak iz nepremičnega motorja z notranjim izgorevanjem – diesel elektro agregat, katerega obratovalni čas ne sme presegati 300 ur letno in je namenjen samo za pogon zasilnega napajanja elektrike.

2.4. Obveznost predložitve poročila o rezultatih obratovalnega monitoringa

- 2.4.1. Upravljavec mora oceno o letnih emisijah snovi v zrak, ki jo izdelata izvajalec obratovalnega monitoringa na podlagi ocene z izračunom letne količine razpršenih emisij amoniaka in celotnega prahu v zrak, poslati Agenciji Republike Slovenije za okolje v elektronski obliki vsako leto do 31. marca tekočega leta za preteklo koledarsko leto.
- 2.4.2. Upravljavec mora kot prilogo k oceni o letnih emisijah snovi v zrak iz točke 2.4.1. izreka okoljevarstvenega dovoljenja priložiti oceno z izračunom razpršenih emisij iz točke 2.3.1. in 2.3.2. izreka okoljevarstvenega dovoljenja. Iz ocene mora biti razviden način izračuna in podatki, ki so bili pri tem uporabljeni.

3. Točka 3.1.1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja se spremeni tako, da se glasi:

3.1.1 Upravljavec mora zagotoviti, da v napravi iz točke 1 izreka tega dovoljenja ne bodo nastajale industrijske odpadne vode.

4. Za točko 3.1.1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja se dodajo točke 3.1.1 a in 3.1.1 b in 3.1.1 c, ki se glasijo:

3.1.1 a Upravljavec mora po vsaki izpraznitvi hleva zagotoviti najprej suho čiščenje hleva in gnoj redno oddajati pogodbeniku za gnojenje kmetijskih površin v skladu s pogodbo.

3.1.1 b Odpadne vode, ki nastajajo pri pranju hlevov z visokotlačnimi čistilnimi aparati, v največji letni količini 90 m³ (v nadaljevanju: pralne vode) se zbirajo v vodotesnih podzemnih zbiralnikih, tako da ne pride do izlivanja, izpiranja ali odtekanja v okolje, od koder jih nato redno odda pogodbeniku za gnojenje kmetijskih površin v skladu s pogodbo.

3.1.1 c Upravljavec mora zagotoviti redni pregled podzemnih zbiralnikov ter preveriti njihovo tesnost.

5. Točka 3.1.2 izreka okoljevarstvenega dovoljenja se črta.

6. Za točko 3.1.4 izreka okoljevarstvenega dovoljenja se doda točka 3.1.4 a, ki se glasi:

3.1.4 a Upravljavec mora zagotoviti, da se komunalna odpadna voda od pranja rok iz osmih umivalnikov, ki se nahajajo v hlevih, odvaja v osem nepretočnih greznic pred posameznim hlevom.

7. Točka 3.1.5 izreka okoljevarstvenega dovoljenja se spremeni tako, da se druga besedna zveza »nepretočne greznice« nadomesti z besedno zvezo »nepretočnih greznic« in pred piko doda »v največji letni količini 45 m³«.

8. Točka 3.1.6 izreka okoljevarstvenega dovoljenja se spremeni tako, da se besedna zveza »nepretočne greznice« nadomesti z besedno zvezo »nepretočnih greznic«.

9. Za točko 3.1.6 izreka okoljevarstvenega dovoljenja se dodajo točke 3.1.7, 3.1.8 in 3.1.9, ki se glasijo:

3.1.7 Upravljavec mora pralne vode zbirati ločeno od padavinske odpadne vode, ki se odvaja s streh hlevov ter povoznih površin.

3.1.8 Dvoriščna območja ter transportne poti morajo biti asfaltirane, pri čemer mora upravljavec zagotavljati suho čiščenje (brez industrijskih odpadnih vod).

3.1.9 Upravljavec mora zagotoviti odvajanje padavinske odpadne vode z asfaltiranih manipulativnih in transportnih površin preko lovilnika olj, ki je skladen s standardom SIST EN 858.

10. Za točko 4.1.2 izreka okoljevarstvenega dovoljenja se doda nova točka 4.1.3, ki se glasi:

4.1.3 Upravljavec mora poleg ukrepov iz točke 4.1.2 izreka tega dovoljenja uporabljati naslednje kombinacije tehnik za preprečevanje ali zmanjšanje emisij hrupa:

- zagotovitev ustrezne lokacije opreme in stavb z vidika preprečevanja hrupa,
- zapiranje vrat in večjih odprtih stavbe, zlasti med hranjenjem,
- upravljanje opreme s strani izkušenega osebja,
- izogibanje hrupnim dejavnostim ponoči in med vikendi,
- upoštevanje določb za nadzor nad hrupom med vzdrževalnimi dejavnostmi,
- uporaba transportnih trakov in polžnih transporterjev, polnih krme,
- uporaba tihe opreme, kot so visoko učinkoviti ventilatorji, kadar naravno prezračevanje ni mogoče ali zadostno, ter črpalke in kompresorji,
- uporaba opreme za obvladovanje hrupa, ki vključuje opremo za zmanjševanje hrupa, izolacijo vibracij in izvedbo zvočne izolacije stavb.

11. Točka 6 izreka okoljevarstvenega dovoljenja se spremeni tako, da se glasi:

6. Zahteve za ravnanje z gnojem in pralnimi vodami iz naprave iz točke 1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja

6.1 Upravljavec mora skladno s pogodbami zagotoviti oddajo gnoja in pralnih vod drugim lastnikom kmetijskih zemljišč, in sicer po vsakem vzrejnem ciklusu.

12. Točka 7 izreka okoljevarstvenega dovoljenja se spremeni tako, da se glasi:

7 Drugi ukrepi v zvezi z obratovanjem naprave

7.1. Upravljavec mora pri obratovanju naprave iz točke 1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja izvajati in upoštevati sistem ravnanja z okoljem, ki vključuje naslednje elemente:

1. zavezanost vodstva, vključno z najvišjim vodstvom;
2. opredelitev okoljske politike, ki vključuje stalno izboljševanje okoljskih značilnosti

- obrata, ki jo zagotavlja vodstvo;
3. načrtovanje in pripravo potrebnih postopkov in ciljev v povezavi s finančnim načrtovanjem in naložbami;
  4. izvajanje postopkov, pri katerih je posebna pozornost namenjena:
    - (a) strukturi in odgovornosti;
    - (b) usposabljanju, ozaveščanju in usposobljenosti;
    - (c) komunikaciji;
    - (d) vključevanju zaposlenih;
    - (e) dokumentaciji;
    - (f) učinkovitemu obvladovanju procesov;
    - (g) programom vzdrževanja;
    - (h) pripravljenosti in ukrepanju v nujnih primerih;
    - (i) ohranjanju skladnosti z okoljsko zakonodajo;
  5. preverjanje učinkovitosti in izvajanje popravnih ukrepov, pri čemer je posebna pozornost namenjena:
    - (a) monitoringu in merjenju;
    - (b) popravnim in preventivnim ukrepom;
    - (c) vodenju evidenc;
    - (d) neodvisnim (kjer je izvedljivo) notranjim ali zunanjim presojam, da se ugotovi, ali je sistem ravnanja z okoljem skladen z načrtovano ureditvijo ter ali se ustrezno izvaja in vzdržuje;
  6. pregled sistema ravnanja z okoljem ter njegove stalne ustreznosti, primernosti in učinkovitosti, ki ga izvaja najvišje vodstvo;
  7. spremljanje razvoja čistejših tehnologij;
  8. upoštevanje okoljskih vplivov morebitne razgradnje naprave v fazi načrtovanja nove naprave in v njeni celotni obratovalni dobi;
  9. redno uporabo sektorskih primerjalnih analiz (npr. sektorski referenčni dokument EMAS).
- 7.2. Upravljavec mora za preprečevanje ali zmanjševanje okoljskega vpliva in izboljšanje splošnih značilnosti zagotavljati:
- ustrezno lokacijo naprave in razporeditev dejavnosti v prostoru,
  - izobraževanje in usposabljanje osebja,
  - pripravo načrta za izredne razmere za obravnavanje nepričakovanih emisij in dogodkov, kot je onesnaženje vodnih teles,
  - redne preglede, popravila in vzdrževanje konstrukcij in opreme,
  - začasno skladiščenje poginulih živali tako, da se preprečijo ali zmanjšajo emisije.
- 7.3. Upravljavec mora za zmanjšanje skupnega izločenega dušika in posledično emisij amoniaka ob hkratnem upoštevanju prehranskih potreb živali zagotavljati predpisane sestave prehrane in prehranske strategije, ki vključuje naslednjo kombinacijo:
- zmanjšanje vsebnosti surovih beljakovin z uporabo prehrane z uravnoteženo vsebnostjo dušika na podlagi energijskih potreb in prebavljivih aminokislin;
  - večfazno krmljenje s predpisano sestavo prehrane, ki je prilagojena posebnim zahtevam proizvodnega obdobja;
  - dodajanje nadzorovanih količin esencialnih aminokislin v prehrano z majhno vsebnostjo surovih beljakovin;
  - uporaba odobrenih krmnih dodatkov, s katerimi se zmanjšuje skupni izločeni dušik.
- 7.4. Upravljavec mora za zmanjšanje skupnega izločenega fosforja ob hkratnem upoštevanju prehranskih potreb živali zagotavljati predpisane sestave prehrane in prehranske strategije, ki vključuje naslednjo kombinacijo:
- večfazno krmljenje s predpisano sestavo prehrane, ki je prilagojena posebnim

zahtevam proizvodnega obdobja;

- uporabo odobrenih krmnih dodatkov, s katerimi se zmanjšuje skupni izločeni fosfor (npr. fitaza);
- uporabo hitro prebavljivih anorganskih fosfatov za delno nadomestitev običajnih virov fosforja v krmi.

7.5. Upravljavec mora za učinkovito uporabo vode zagotavljati sledečo kombinacijo tehnik:

- evidentiranje porabe vode;
- odkrivanje in odprava morebitnega puščanja vode;
- uporaba visokotlačnih čistilnih aparatov za čiščenje bivalnih prostorov živali in opreme;
- izbiro in uporabo ustrezne opreme (npr. nastavkov za sesanje, skodelic za napajanje, korit za vodo) za posamezne kategorije živali ob stalnem zagotavljanju vode (pitje po želji);
- redno preverjanje in (po potrebi) prilagajanje nastavitev opreme za pitno vodo.

7.6. Upravljavec mora za učinkovito rabo energije v napravi iz točke 1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja zagotavljati sledečo kombinacijo tehnik:

- visoko učinkoviti ogrevalni/hladilni in prezračevalni sistemi,
- optimizacija ogrevalnih/hladilnih in prezračevalnih sistemov ter upravljanja,
- uporaba energijsko učinkovite razsvetljave,
- uporaba izmenjevalnikov toplote,
- uporaba naravnega prezračevanja.

7.7. Upravljavec mora za zmanjšanje emisij amoniaka iz celotnega proizvodnega procesa za rejo piščancev brojlerjev zagotoviti oceno ali izračun zmanjšanja emisij amoniaka iz celotnega proizvodnega procesa z uporabo najboljših razpoložljivih tehnik, ki se uporabljajo v napravi iz točke 1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja.

7.8. Upravljavec mora enkrat na leto v napravi iz točke 1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja zagotavljati spremljanje skupnega dušika in skupnega fosforja, izločenih v gnoju, z uporabo masne bilance dušika in fosforja na podlagi zaužite krme, vsebnosti surovih beljakovin v prehrani, skupnega fosforja in proizvodnosti živali, pri čemer mora zagotavljati, da skupni izločeni dušik in skupni izločeni fosfor za piščance brojlerje ne presegata mejnih vrednosti iz Preglednic 4 in 5.

Preglednica 4: Mejna vrednost za skupni izločeni dušik, povezan z BAT

Parameter	Kategorija živali	Skupni izločeni dušik, povezan z BAT (v kg izločenega dušika/mesto za žival/leto)
Skupni izločeni dušik, izražen kot N	Brojlerji	0,6

Preglednica 5: Mejna vrednost za skupni izločeni fosfor, povezan z BAT

Parameter	Kategorija živali	Skupni izločeni fosfor, povezan z BAT (v kg izločenega P ₂ O ₅ /mesto za žival/leto)
Skupni izločeni fosfor, izražen kot P ₂ O ₅	Brojlerji	0,25

7.9. Upravljavec mora zagotoviti vodenje evidence naslednjih parametrov procesa vsaj enkrat na leto:

- porabo vode;
- porabo električne energije;
- porabo goriva;
- število prejetih in oddanih živali, pri čemer se upoštevajo tudi pogini,
- porabo krme,
- proizvodnjo gnoja.

7.10. Upravljavec mora oceno ali izračun zmanjšanja emisij amoniaka iz celotnega proizvodnega procesa z uporabo najboljših razpoložljivih tehnik, ki se uporabljajo v napravi iz točke 1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja, iz točke 7.7. izreka okoljevarstvenega dovoljenja, skupno izločeni dušik in skupno izločeni fosfor iz točke 7.8 izreka okoljevarstvenega dovoljenja in evidenco spremljanja parametrov iz točke 7.9 izreka okoljevarstvenega dovoljenja poslati Agenciji Republike Slovenije za okolje v pisni obliki enkrat letno, najkasneje do 31. marca.

13. Točka 9.1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja se črta.

14. Točka 9.3 izreka okoljevarstvenega dovoljenja se črta.

15. V celotni točki 10 izreka okoljevarstvenega dovoljenja se besedni zvezi »Agencijo RS za okolje« in »Agenciji RS za okolje« nadomestita z besedno zvezo »ministrstvo« oz. »na ministrstvo«.

II.

Preostalo besedilo izreka okoljevarstvenega dovoljenja ostane nespremenjeno.

III.

V tem postopku stroški niso nastali.

Obrazložitev

I.

Ministrstvo za okolje in prostor je dne 29. 7. 2022 s strani upravljavca PERUTNINARSKA ZADRUGA PTUJ PZP z.o.o., ki ga zastopata Liljana Štalcer Zupanič in Danijela Težak, in po pooblastilu E-NET OKOLJE d.o.o., Linhartova cesta 13, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju: upravljavec), prejelo vlogo za spremembo okoljevarstvenega dovoljenja št. 35407-138/2006-5 z dne 23. 6. 2009, spremenjeno z odločbo št. 35406-72/2015-8 z dne 29. 9. 2016 (v nadaljevanju: okoljevarstveno dovoljenje) zaradi uskladitve naprave z Zaključki o BAT. Vloga je bila dopolnjena dne 14. 6. 2023 in 16. 6. 2023.

V skladu z Zakonom o spremembah Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 163/22), ki je na novo določil ministrstva, ki sestavljajo Vlado Republike Slovenije in drugega odstavka 22. člena Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06 – uradno prečiščeno besedilo, 105/06 – ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10, 82/13, 175/20 – ZIUOPDVE in 3/22 – ZDeb, v nadaljevanju: ZUP) je bilo za ta postopek pristojno Ministrstvo za naravne vire in prostor.

Na podlagi Sklepa o datumu prenosa nedokončanih postopkov (Uradni list RS, št. 32/23) je za vodenje in odločanje v tem postopku od 1. 4. 2023 dalje pristojno Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo (v nadaljevanju: ministrstvo).

Upravljavec je vlogo podal na podlagi četrtega odstavka 277. člena Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 44/22, 18/23-ZDU-1O in 78/23 – ZUNPEOVE, v nadaljevanju: ZVO-2), ki določa da mora upravljavec naprave in dejavnosti, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega, iz 68. člena ZVO-1 v primeru, da so zaključki o BAT za njegovo glavno dejavnost izšli pred več kot 33 meseci pred uveljavitvijo ZVO-2, vložiti vlogo za spremembo okoljevarstvenega dovoljenja v skladu s 120. členom ZVO-2 najkasneje v 60 dneh po uveljavitvi ZVO-2. Ministrstvo je vlogo obravnavalo tudi v skladu s sedmim odstavkom 119. člena ZVO-2, saj je upravljavec v vlogi navedel tudi podatke o spremembi tehnoloških enot naprave (2. točka četrtega odstavka 119. člena ZVO-2). Dvanajsti odstavek 119. člena ZVO-2 določa, da ministrstvo odloči o spremembi okoljevarstvenega dovoljenja iz sedmega odstavka 119. člena ZVO-2 v treh mesecih od vložitve popolne vloge, pri čemer se ne uporabljajo določbe 113., 114. in 122. člena tega zakona, razen če se okoljevarstveno dovoljenje spreminja glede na določbe iz 3. in 4. točke prvega odstavka 121. člena tega zakona.

Vloga je bila podana v obliki Obrazca IED vloge, kateremu je bila priložena naslednja dokumentacija:

- pooblastilo za zastopanje z dne 28. 7. 2022,
- potrdilo o plačilu upravne takse z dne 28. 7. 2022,
- dokument »Prikaz skladnosti naprave z Zaključki o BAT za intenzivno rejo perutnine ali prašičev, Farma Boreci, junij 2022«, E-NET OKOLJE d.o.o.,
- Načrt ukrepanja v izrednih razmerah z dne 7. 7. 2022,
- Hlevski list za BTS brojlerje,
- Pogodba o oddaji perutninskega gnoja z Jeruzalem Ormož SAT d.o.o. z dne 10. 7. 2019,
- Dokument »Požarni red« z oktober 2019,
- Deklaracije krmnih mešanic,
- Dokument »Obvestilo o izvajanju svetlobnega programa pri pitanju piščancev«,
- Odločba Geodetske uprave RS o ukinitvi/združitvi zemljiških parcel, št. 02112-286/2020-2 z dne 23. 11. 2020,
- Strokovna ocena o obremenitvi okolja z vonjavami za Farmo Boreci v Občini Križevci upravljavca Perutninarska zadruga Ptuj z.o.o. – za obstoječe hleve v času obratovanja št. CEVO-20361/2022-A, ki ga je dne 25. 7. 2022 izdelal IVD Maribor, Valvasorjeva ulica 73, 2000 Maribor.
- Predlog programa prvih meritev in obratovalnega monitoringa emisije snovi v zrak iz FARME Boreci upravljavca Perutninarska zadruga Ptuj z.o.o. na lokaciji Boreci, št. CEVO- 20361/2022, ki ga je dne 25. 7. 2022 izdelal IVD Maribor, Valvasorjeva ulica 73, 2000 MARIBOR.

II.

V postopku spremembe okoljevarstvenega dovoljenja je ministrstvo odločalo na podlagi dokumentacije, razvidne v razdelku I te obrazložitve ter dokumentacije, posredovane v dopolnitvah vloge, kot sledi spodaj.

Upravljavec je vlogo dopolnil dne 14. 6. 2023 in 16. 6. 2023 z Odgovori na poziv št. 35432-75/2022-2550-5 z dne 25. 5. 2023 v zadevi spremembe okoljevarstvenega dovoljenja za obratovanje naprave, ki povzroča industrijske emisije, Farma Boreci, upravljavca PERUTNINARSKA ZADRUGA PTUJ PZP z.o.o., Spodnja Hajdina 17, 2250 Ptuj z dne 14. 6. 2023 s prilogami:

- prikaz skladnosti naprave z Zaključki o BAT »P2-PZPBOR-jun23«,

- seznam tehnoloških enot »T31-FarBor-jun23«,
- skica naprave z označenimi tehnološkimi in skladiščnimi enotami,
- skica zadrževalnika Saphir za izvedbo nepretočne greznice (N10-N17),
- aneks k pogodbi o oddaji perutninskega gnoja s pogodbenikom Jeruzalem Ormož SAT d.o.o. z dne 27. 1. 2023.

Ministrstvo je skladno s petim odstavkom 120. člena ZVO-2 z dopisom št. 35432-75/2022-2550-4 z dne 25. 11. 2022 obvestilo pristojno inšpekcijo o vložitvi vloge.

V postopku je bilo na podlagi predložene dokumentacije ugotovljeno naslednje:

Agencija Republike Slovenije za okolje je upravljavcu dne 23. 6. 2009 izdala okoljevarstveno dovoljenje št. 35407-138/2006-5 z dne 23. 6. 2009, spremenjeno z odločbo št. 35406-72/2015-8 z dne 29. 9. 2016 (v nadaljevanju: okoljevarstveno dovoljenje), za obratovanje naprave, ki povzroča industrijske emisije, in sicer naprave za intenzivno rejo perutnine z zmogljivostjo 160.000 mest.

Ministrstvo je izvedlo presojo skladnosti obravnavane naprave z najboljšimi razpoložljivimi tehnikami, ki so opisane v Izvedbenem sklepu komisije (EU) 2017/302 z dne 15. februarja 2017 o določitvi zaključkov o najboljših razpoložljivih tehnikah (BAT) v skladu z Direktivo 2010/75/EU Evropskega parlamenta in Sveta za intenzivno rejo perutnine ali prašičev (Uradni list EU, L 43/231, v nadaljevanju: Zaključek o BAT), in sicer:

- Splošnimi zaključki o BAT za intenzivno rejo perutnina ali prašičev (BAT 1 – BAT 29) in
- Zaključki o BAT za intenzivno rejo perutnine (BAT 32).

V nadaljevanju obrazložitve so podane ugotovitve ministrstva glede skladnosti obratovanja naprave iz točke 1. izreka okoljevarstvenega dovoljenja glede uporabe najboljših razpoložljivih tehnik iz Zaključkov o BAT. Iz drugega odstavka 15. člena Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki povzročajo industrijske emisije izhaja, da ministrstvo izvede preverjanje skladnosti naprave z zaključki o BAT v skladu z navodili iz Priloge 7 te uredbe.

Ministrstvo ugotavlja, da za obratovanje naprave iz točke 1. izreka okoljevarstvenega dovoljenja niso relevantne najboljše razpoložljive tehnike opisane v BAT 9, BAT 12, BAT 14, BAT 15, BAT 16, BAT 17, BAT 18, BAT 19, BAT 20, BAT 21, BAT 22, BAT 26 in BAT 28, v Splošnih zaključkih o BAT za intenzivno rejo perutnine ali prašičev, saj se pri obratovanju naprave iz točke 1. izreka okoljevarstvenega dovoljenja ne skladišči gnoja, ne nastaja gnojevka, ne predeluje se gnoja, objekti niso opremljeni s sistemom za čiščenje zraka in v bližini naprave iz točke 1. izreka okoljevarstvenega dovoljenja ni občutljivih sprejemnikov hrupa in vonjav.

A. Splošni zaključki o BAT za intenzivno rejo perutnine ali prašičev

BAT 1: Sistemi ravnanja z okoljem

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 1 za izboljšanje splošne okoljske učinkovitosti reje perutnine je uvedba in izvajanje sistema ravnanja z okoljem, kar vključuje vse naslednje elemente:

1. zavezanost vodstva, vključno z najvišjim vodstvom;
2. opredelitev okoljske politike, ki vključuje stalno izboljševanje okoljskih značilnosti obrata, ki jo zagotavlja vodstvo;
3. načrtovanje in pripravo potrebnih postopkov in ciljev v povezavi s finančnim načrtovanjem in naložbami;
4. izvajanje postopkov, pri katerih je posebna pozornost namenjena:
  - (j) strukturi in odgovornosti;
  - (k) usposabljanju, ozaveščanju in usposobljenosti;

- (l) komunikaciji;
  - (m) vključevanju zaposlenih;
  - (n) dokumentaciji;
  - (o) učinkovitemu obvladovanju procesov;
  - (p) programom vzdrževanja;
  - (q) pripravljenosti in ukrepanju v nujnih primerih;
  - (r) ohranjanju skladnosti z okoljsko zakonodajo;
5. preverjanje učinkovitosti in izvajanje popravnih ukrepov, pri čemer je posebna pozornost namenjena:
    - (e) monitoringu in merjenju;
    - (f) popravnim in preventivnim ukrepom;
    - (g) vodenju evidenc;
    - (h) neodvisnim (kjer je izvedljivo) notranjim ali zunanjim presojam, da se ugotovi, ali je sistem ravnanja z okoljem skladen z načrtovano ureditvijo ter ali se ustrezno izvaja in vzdržuje;
  6. pregled sistema ravnanja z okoljem ter njegove stalne ustreznosti, primernosti in učinkovitosti, ki ga izvaja najvišje vodstvo;
  7. spremljanje razvoja čistejših tehnologij;
  8. upoštevanje okoljskih vplivov morebitne razgradnje naprave v fazi načrtovanja nove naprave in v njeni celotni obratovalni dobi;
  9. redno uporabo sektorskih primerjalnih analiz (npr. sektorski referenčni dokument EMAS).
Za sektor intenzivne reje perutnine ali prašičev je BAT tudi, da se v sistem ravnanja z okoljem vključi:
    10. izvajanje načrta za obvladovanje hrupa;
    11. izvajanje načrta za obvladovanje vonjav.

Upravljaec nima vpeljanega sistema ravnanja z okoljem skladno s standardom ISO 14001, vendar kot kooperant Perutnine Ptuj dela po njenih navodilih in pod njeno kontrolo, ter mora izvajati vse zahteve standardov, ki jih je Perutnina Ptuj implementirala.

Upravljaec navaja, da si prizadeva za obratovanje naprave skladno z okoljsko zakonodajo, tako da so upoštevani vsi pravno zavezujoči predpisi, ki urejajo delovanje farme in njen vpliv na okolje. Navaja, da si pri svojem delu prizadeva za implementacijo najboljših razpoložljivih tehnik za izboljšanje splošne okoljske učinkovitosti kmetij. Vsi poslovni procesi so usklajeni, pregledni in funkcionalni. V okviru Perutnine Ptuj je uveden HACCP sistem, s katerim je zagotovljena varnost proizvodov.

Za farmo je v okviru Perutnine Ptuj vzpostavljen koncept notranje presoje sistema ravnanja z okoljem. Izvaja se redna kontrola obratovanja farme s strani veterinarskega inšpektorja, notranja kontrola s strani Perutnine Ptuj. Upravljaec ima vzpostavljen tudi standard dobre kmetijske prakse Global G.A.P.

Načrtovanje in pripravo potrebnih postopkov in ciljev v povezavi s finančnim načrtovanjem in naložbami izvaja upravljaec sam.

Upravljaec pri izvajanju postopkov upošteva naslednja načela, pri katerih je pozornost namenjena: strukturi in odgovornosti; usposabljanju, ozaveščanju in usposobljenosti; komunikaciji; vključevanju zaposlenih; dokumentaciji; učinkovitemu obvladovanju procesov; programom vzdrževanja; pripravljenosti in ukrepanju v nujnih primerih; ohranjanju skladnosti z okoljsko zakonodajo, kar je razvidno iz evidenc, obratovalnih dnevnikov in operativne dokumentacije posameznih naprav kar je navedeno tudi v sklopu posameznih BAT tehnologij.

Za obvladovanje izrednih razmer ima upravljaec pripravljen Načrt ukrepanja v izrednih razmerah, ki vsebuje tudi vsebine za preprečevanje izrednih razmer, ukrepanje v izrednih razmerah, izobraževanje in usposabljanje, poročanje in analizo ukrepanja.

Vsi procesi v hlevih so avtomatski in krmiljeni preko računalnika, ki ima vgrajen alarm, ki se ob vseh večjih odstopanjih od zahtevanih parametrov, izpadu električnega toka, itd. vklopi in preko mobilnega telefona obvesti o napaki. Upravljaec se odzove na alarm in v najkrajšem možnem času odpravi napako.

Pri obratovanju naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja se vodijo evidence o količini in kvaliteti vzrejenih živali, količini odpadne pralne vode, količini odpadkov, količini gnoja z nastiljem, količini kadavrov (pogin), porabi krmil, porabi vode, porabi elektrike in plina za ogrevanje, porabo stelje, razkužil in čistil ter zdravil, porabo potrošnega materiala. Izvaja se monitoring emisije prahu in amoniaka (ocenjeno in izračunano z emisijskim faktorjem), monitoring skupnega dušika in skupnega fosforja, izločenih v gnoju, z uporabo masne bilance dušika in fosforja.

Zunanje presoje izvaja Perutnina Ptuj in reden nadzor se izvaja preko obiskov področne vodje in veterinarske službe. Upravljevec spremlja razvoj čistejših tehnologij z udeležbo na strokovnih sejmih in predavanjih ter preko seminarjev, ki jih organizira Perutnina Ptuj. Ob morebitnem zaprtju farme se predvideva izhlevitev in oddaja brojlerjev, očiščenje gnoja iz hlevov in odvoz k prevzemniku ter predaja odpadkov pooblaščenim zbiralcem.

Obremenitev občutljivih sprejemnikov s hrupom ni pričakovana, kot je obrazloženo v nadaljevanju (BAT 9 in 10).

Priprava in izvajanje Načrta za obvladovanje vonjav je ustrezen ukrep le za tiste primere, ko se pričakuje in/ali je dokazana obremenitev občutljivih sprejemnikov z vonjavami. V okolici farme je veliko nepozidanih zelenih gozdnih površin, najbližji stanovanjski objekti so zastrti z gozdom. Obremenitev občutljivih sprejemnikov z vonjavami ni pričakovana.

Ministrstvo je presodilo, da upravljevec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike BAT 1 Zaključkov o BAT, in sicer elemente od točke 1 do točke 9. Kot izhaja iz točke I./12 izreka te odločbe je ministrstvo v točki 7.1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahtevo glede vzpostavitve in vodenja sistema ravnanja z okoljem. Upravljavcu ni treba izvajati načrta za obvladovanje hrupa iz točke 10 BAT 1 Zaključka o BAT, saj v bližini naprave iz točke 1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja ni občutljivih sprejemnikov hrupa. Stavbe z varovanimi prostori, kjer se ocenjujejo kazalci hrupa, ki ga povzroča obratovanje naprave, so uvrščene v območje III. stopnje varstva pred hrupom in jo naprava iz točke 1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja ne obremenjuje okolja prekomerno s hrupom v dnevnem, večernem in nočnem obdobju dneva. Zaradi navedenega upravljavcu ni treba izvajati načrta za obvladovanje hrupa iz točke 10 BAT 1 Zaključka o BAT.

BAT 2: Dobro gospodarjenje

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 2 za preprečevanje ali zmanjšanje okoljskega vpliva in izboljšanje splošnih značilnosti je uporaba vseh spodaj navedenih tehnik:

- a) Ustrezna lokacija naprave/kmetije in razporeditev dejavnosti v prostoru, da se:
  - zmanjša prevoz živali in materiala (vključno z gnojem),
  - zagotovi ustrezna oddaljenost od občutljivih sprejemnikov, ki jih je treba zaščititi,
  - upoštevajo prevladujoče podnebne razmere (npr. veter in padavine),
  - upošteva morebitna prihodnja možnost razvoja kmetije,
  - prepreči onesnaženje voda.
- b) Izobraževanje in usposabljanje osebja, zlasti v zvezi z:
  - ustreznimi predpisi, živinorejo, zdravjem in dobrobitjo živali, ravnanjem z gnojem, varnostjo pri delu,
  - prevozom in raztresanjem gnoja,
  - načrtovanjem dejavnosti,
  - načrtovanjem delovanja in ravnanjem v izrednih razmerah,
  - popravilom in vzdrževanjem opreme.
- c) Priprava načrta za izredne razmere za obravnavanje nepričakovanih emisij in dogodkov, kot je onesnaženje vodnih teles. To lahko vključuje:
  - načrt kmetije, na katerem so razvidni sistemi odvodnjavanja in vodni viri/viri odpadnih voda,
  - načrte ukrepanja za odziv na nekatere morebitne dogodke (npr. požar, puščanje ali sesedanje zbiralnika za gnojevko, nenadzorovano odtekanje s kupov gnoja, razlitje olja),
  - razpoložljivo opremo za ravnanje v primeru onesnaženja (npr. oprema za zamašitev odtokov v zemlji, zajezitev jarkov, plavajoče pregrade za primere razlitja olja).

- d) Redni pregledi, popravila in vzdrževanje konstrukcij in opreme, kot so:
- zbiralniki za gnojevko glede morebitnih znakov poškodb, razpadanja in puščanja,
  - črpalke, mešala, ločevalniki, odvodne naprave za gnojevko,
  - sistemi za dovajanje vode in krme,
  - prezračevalni sistem in temperaturna tipala,
  - silosi in transportna oprema (npr. ventili, cevi),
  - sistemi za čiščenje zraka (npr. v okviru rednih pregledov).

To lahko vključuje higieno na kmetiji in zatiranje škodljivcev.

- e) Skladiščenje mrtvih živali tako, da se preprečijo ali zmanjšajo emisije.

Upravlavec pri reji piščancev brojlerjev uporablja tehnike ustrezne lokacije naprave, izobraževanja in usposabljanja osebja, načrte ukrepanja za odziv na morebitne dogodke, kot je požar, rednega pregleda, popravil in vzdrževanja konstrukcij in opreme ter skladiščenja mrtvih živali, da se preprečijo ali zmanjšajo emisije.

Naprava iz točke 1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja se nahaja v občini Križevci na lokaciji obstoječe farme Boreci. Farma je locirana sredi gozda, izven naselja. Od najbližjega stanovanjskega objekta (Boreci 46 D, 9242 Križevci pri Ljutomeru) je oddaljena 318 m. Stanovanjski objekti so zastrti proti hlevom z gozdom.

Reja piščancev brojlerjev se izvaja v osmih hlevih s proizvodno zmogljivostjo 160.000 mest. Letno se izvede 6 ciklusov vzreje. Upravlavec izvaja ukrepe za zmanjšanje prevoza živali tako, da je prevoz živali omejen samo na čas zamenjave ciklusov piščancev brojlerjev. Prevoz materiala (živali, krme, razkužil...) se vrši z razdalje ca 32 km. Gnoj z nastiljem se po končanem ciklusu odda pogodbeniku v bližini.

Ukrepi, ki se nanašajo na upoštevanje prevladujočih podnebnih razmer (npr. veter in padavine), so bili izvedeni ob načrtovanju naprave iz točke 1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja s tem, da je povprečna letna hitrost vetra 1-2 m/s.

Lokacija naprave je v okolju, kjer obstaja možnost dodatnega prihodnjega razvoja in posodobitve farme piščancev. Nahaja se na območju površin, z objekti za kmetijsko proizvodnjo.

Naprava iz točke 1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja se nahaja na vodovarstvenem območju virov pitne vode VVO3 (občinski nivo). Vzrejni objekti so vodonepropustni. Pralne vode se na koncu vzrejnega ciklusa zbirajo v vodonepropustnih zbiralnikih ob objektih in se jih sproti odvaža pogodbeniku. Gnoj se na lokaciji naprave ne skladišči ali začasno odlaga, temveč se takoj po zaključenem ciklusu odvaža k pogodbeniku, s katerim ima upravlavec pogodbo o prevzemu gnoja. Manipulativne in povozne površine so asfaltirane. Diesel agregat, ki je namenjen za rezervo v primeru izpada električne energije, ima lasten rezervoar za diesel gorivo z vgradno lovilno posodo v zaprtem objektu ob upravni stavbi. Nevarne snovi (razkužilo za dezobariere) se na lokaciji skladiščijo v majhnih količinah v zaprti omari nad plastičnim pladnjem.

Izobraževanje in usposabljanje se izvajata na področju ustreznih predpisov, živinoreje, zdravja in dobrobiti živali, ravnanja z gnojem, varnosti pri delu. Velik del izobraževanja vodi upravlavec sam.

Upravlavec ima izdelan Požarni red kot priloga P2-PZPBORA4-jun22 in Načrt ukrepanja v izrednih razmerah kot priloga P2-PZPBORA1-jun22.

Redno se izvaja preglede, popravila in vzdrževanje vse opreme. Vsa ventilacija je nadzorovana preko računalnika in senzorjev. Prav tako so senzori za temperaturo, zračno vlago in CO₂. Vzpostavljen je centralno nadzorni sistem za sisteme dovajanja hrane in vode, ki sproti javlja napake in okvare in nepravilnosti so preko alarmnega sistema vezane na telefon in ob nepravilnem delovanju upravlavec dobi sporočilo in ustrezno ukrepa. Redni pregledi se izvajajo vsakodnevno. Deratizacijo izvaja zunanji izvajalec.

Upravlavec poginule živali redno večkrat dnevno odstranjuje, ki jih odlaga v za to namenjene

biorazgradljive vreče, te pa v zamrzovalno skrinjo (SkO1). Za redni odvoz poginulih živali skrbi javna veterinarsko-higienska služba. Zamrzovalno omaro za poginule živali se obriše in razkužuje po vsakem turnusu.

Ministrstvo je na podlagi zgoraj navedenega presodilo, da upravljavec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike, ki so določene v točkah a), b), c), d) in e) BAT 2 Zaključkov o BAT. Kot izhaja iz točke I./12 izreka te odločbe je ministrstvo v točki 7.2 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahtevo glede preprečevanja ali zmanjšanja okoljskega vpliva in izboljšanja splošnih značilnosti iz BAT 2.

BAT 3 in BAT 4: Nadzorovana prehrana

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 3 za zmanjšanje skupnega izločenega dušika in posledično emisij amoniaka ob hkratnem upoštevanju prehranskih potreb živali je uporaba predpisane sestave prehrane in prehranske strategije, ki vključuje eno od spodaj navedenih tehnik ali njihovo kombinacijo:

- a) Zmanjšanje vsebnosti surovih beljakovin z uporabo prehrane z uravnoteženo vsebnostjo dušika na podlagi energijskih potreb in prebavljivih aminokislin.
- b) Večfazno krmljenje s predpisano sestavo prehrane, ki je prilagojena posebnim zahtevam proizvodnega obdobja.
- c) Dodajanje nadzorovanih količin esencialnih aminokislin v prehrano z majhno vsebnostjo surovih beljakovin.
- d) Uporaba odobrenih krmnih dodatkov, s katerimi se zmanjšuje skupni izločeni dušik.

Upravljavec pri reji piščancev brojlerjev uporablja tehniko zmanjšanja izločenega dušika in posledično emisij amoniaka ob hkratnem upoštevanju prehranskih potreb živali s prehransko strategijo tako, da zmanjšanje vsebnosti surovih beljakovin doseže z uporabo prehrane z uravnoteženo vsebnostjo dušika na podlagi energijskih potreb in prebavljivih aminokislin, ima večfazno krmljenje s predpisano sestavo prehrane, ki je prilagojena posebnim zahtevam proizvodnega obdobja, izvaja tehniko dodajanja nadzorovanih količin esencialnih aminokislin v prehrano z majhno vsebnostjo surovih beljakovin ter uporabo odobrenih krmnih dodatkov.

V času reje piščancev brojlerjev se uporabljajo štiri različna krmila: BRO-Starter (starost živali 1-8 dni), BRO-Grover (starost živali 9-17 dni), BRO-Finišer 1 (starost živali 18-28 dni) in BRO-Finišer 2 (starost živali 29-42 dni). Skupna poraba krme za vse hleve za 1 cikel je 640.000 kg. Večfazno krmljenje je prilagojeno posamezni fazi oziroma starosti živali. V prvih fazah krmljenja je krma bogatejša s surovimi beljakovinami in manj energetsko bogata, s starostjo pa se to razmerje spreminja v korist energije (krmna mešanica BRO-Starter vsebuje 21 % surovih beljakovin, krmna mešanica BRO-Grover vsebuje 19 % surovih beljakovin, krmna mešanica BRO-Finišer 1 vsebuje 16,8 % surovih beljakovin, krmna mešanica BRO-Finišer 2 vsebuje 16,0 % surovih beljakovin). Tudi delež kalcija in fosforja se v krmi s starostjo živali znižujeta. Starejše živali bolje izkoriščajo prehranski kalcij in fosfor. Pri faznem krmljenju se znižujejo tudi vsebnosti nekaterih aminokislin: metionin (od 0,56 % deleža v krmi preko 0,56 %, 0,54 % do 0,53 %), lizin (od 1,24 % deleža v krmi preko 1,16 %, 1,1 % do 1,0 %). Pri uvedbi večfaznega krmljenja za piščance brojlerje se zmanjša skupno izločanje dušika za 15-35 %. Priprava receptur za takšno krmo temelji na zmanjšanju beljakovinskih surovin krme (soja) in na balansiranju obroka z dodajanjem sintetičnih aminokislin (lizin, metionin, treonin in triptofan). Drugi krmni dodatki, ki se jih dodaja v majhnih količinah so: encimi in mikroorganizmi.

Ministrstvo je presodilo, da upravljavec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike, ki so določene v točkah a), b), c) in d) BAT 3 Zaključkov o BAT. Kot izhaja iz točke I./12 izreka te odločbe je ministrstvo v točki 7.3 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahtevo za zmanjšanje skupnega izločenega dušika in posledično emisij amoniaka ob hkratnem upoštevanju prehranskih potreb živali iz BAT 3.

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 4 za zmanjšanje skupnega izločenega fosforja ob hkratnem upoštevanju prehranskih potreb živali je uporaba predpisane sestave prehrane in prehranske strategije, ki vključuje eno od spodaj navedenih tehnik ali njihovo kombinacijo:

- a) Večfazno krmljenje s predpisano sestavo prehrane, ki je prilagojena posebnim zahtevam proizvodnega obdobja.
- b) Uporaba odobrenih krmnih dodatkov, s katerimi se zmanjšuje skupni izločeni fosfor (npr. fitaza).
- c) Uporaba hitro prebavljivih anorganskih fosfatov za delno nadomestitev običajnih virov fosforja v krmi.

Upravljaivec pri reji piščancev brojlerjev uporablja tehniko za zmanjšanje skupnega izločenega fosforja ob hkratnem upoštevanju prehranskih potreb živali in sicer vse tri najboljše razpoložljive tehnike za zmanjšanje skupnega izločenega fosforja. Večfazno krmljenje s predpisano sestavo prehrane, ki je prilagojena posebnim zahtevam proizvodnega obdobja je enako kot je opisano v BAT 3.

Upravljaivec uporablja krmne dodatke, in sicer visoko prebavljive anorganske krmne fosfate in fitaze za zmanjšanje skupnega izločenega fosforja, ter bolj prebavljive anorganske fosfate.

Ministrstvo je presodilo, da upravljaivec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike, ki so določene v točkah a), b) in c) BAT 4 Zaključkov o BAT. Kot izhaja iz točke I./12 izreka te odločbe je ministrstvo v točki 7.4 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahtevo za zmanjšanje skupnega izločenega fosforja ob hkratnem upoštevanju prehranskih potreb živali iz BAT 4.

BAT 5: Učinkovita uporaba vode

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 5 za učinkovito uporabo vode je kombinacija spodaj navedenih tehnik:

- a) Evidentiranje porabe vode.
- b) Odkrivanje in odprava morebitnega puščanja vode.
- c) Uporaba visokotlačnih čistilnih aparatov za čiščenje bivalnih prostorov živali in opreme.
- d) Izbira in uporaba ustrezne opreme (npr. nastavkov za sesanje, skodelic za napajanje, korit za vodo) za posamezne kategorije živali ob stalnem zagotavljanju vode (pitje po želji).
- e) Redno preverjanje in (po potrebi) prilagajanje nastavitev opreme za pitno vodo.
- f) Ponovna uporaba neonesnažene deževnice kot vode za čiščenje.

Upravljaivec za učinkovito rabo vode uporablja tehniko evidentiranja porabe vode, tehniko odkrivanja in odprave morebitnega puščanja vode, tehniko uporabe visokotlačnih čistilnih aparatov za čiščenje bivalnih prostorov živali (po suhem čiščenje hlevov) in opreme, tehniko izbire in uporabe ustrezne opreme za posamezne kategorije živali ob stalnem zagotavljanju vode (pitje po želji) ter tehniko rednega preverjanja in (po potrebi) prilagajanje nastavitev opreme za pitno vodo.

Porabo vode upravljaivec evidentira preko števcov, ki so nameščeni na vodomernem jašku. Porabo vode, ki jo brojlerji porabijo za pitje se vsak dan evidentira na hlevskem listu. Upravljaivec ima pridobljeno vodno dovoljenje za neposredno rabo vode za lastno oskrbo s pitno vodo. Izvajajo se redni pregledi, da se odkrijejo morebitna puščanja vode in redne sanacije. Alarmni sistem na centralnem nadzornem sistemu opozori na morebitno prekomerno porabo vode. Za namene čiščenja prostora, hlevov in opreme se uporablja visokotlačni čistilec po predhodnem suhem čiščenju hlevov. Vrši se predpranje s hladno vodo pod pritiskom 20-24 barov, ki mu sledi visokotlačno pranje s strojem pod pritiskom 120-150 barov in vročo vodo 70-80°C. Uporabljajo se pralni stroji, ki imajo možnost ogrevanja vode. Tovrstno pranje se odvija po vsakem turnusu. Pri tem se detergenti ne uporabljajo.

V vseh hlevih se nahaja kapljični napajalni sistem («nopl sistem»). Napajalniki so enakomerno razporejeni okrog krmilnikov. Obratovanje kapalk se redno preverja z namenom, da se brojlerjem omogoči lahek dostop do pitne vode. Prav tako se preverja pritisk v sistemu, v primeru motenj se sproži alarm.

Neonesnažene deževnice kot vode za čiščenje upravljavec ne uporablja.

Ministrstvo je na podlagi zgoraj navedenega presodilo, da upravljavec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike, ki so določene v točkah a), b), c), d) in e) BAT 5 Zaključkov o BAT. Kot izhaja iz točke I./12 izreka te odločbe je ministrstvo v točki 7.5 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahteve za učinkovito uporabo vode iz BAT 5.

BAT 6 in BAT 7: Emisije odpadnih voda

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 6 za zmanjšanje nastajanja odpadnih voda je kombinacija spodaj navedenih tehnik:

- a) Onesnažena dvoriščna območja naj bodo čim manjša.
- b) Čim manjša poraba vode.
- c) Ločevanje neonesnažene deževnice od tokov odpadnih voda, ki jih je treba očistiti.

Upravljavec za učinkovito zmanjšanje nastajanja odpadnih voda uporablja vse tri tehnike. Dvoriščna območja in transportne poti so asfaltirane in jih je možno enostavno vzdrževati in čistiti. Kadar je to potrebno se čistijo na suho s pometanjem s strojnim pometaćem. Manipulacijske poti so kratke oziroma takšne, da zagotavljajo optimalno organizacijo tehnološkega procesa.

Količina odpadnih voda se zmanjša z uporabo tehnik, kot sta predčiščenje (npr. mehansko suho čiščenje) in visokotlačno čiščenje s kombinacijo segrevanja vode (70-80°C). Poraba vode je optimizirana, glede na celoten tehnološki postopek.

Padavinske odpadne vode s strešnih površin se vodijo ločeno od tokov odpadnih voda, ki jih je potrebno očistiti. Čiste padavinske vode s streh objektov ponikajo. Padavinske odpadne vode s povoznih površin se ne čistijo na lovilniku olj in ponikajo. Druga onesnažena odpadna voda na lokaciji farme ne nastaja, z izjemo odpadnih vod od pranja hlevov, ki pa se jo odda pogodbeniku za gnojenje kmetijskih površin. Industrijske odpadne vode ne nastajajo.

Ministrstvo je presodilo, da upravljavec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike, ki so določene v točkah a), b) in c) BAT 6 Zaključkov o BAT. Kot izhaja iz točk I./4 in I./9 izreka te odločbe je ministrstvo v točkah 3.1.1 a, 3.1.1 b, 3.1.7, 3.1.8 in 3.1.9 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahteve za zmanjšanje nastajanja odpadnih voda iz BAT 6.

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 7 za zmanjšanje emisij odpadnih voda v vodo je uporaba ene ali kombinacija spodaj navedenih tehnik:

- a) Odpadne pralne vode se odvajajo v namenski zbiralnik.
- b) Čiščenje odpadnih voda.
- c) Razprševanje odpadnih voda, npr. z uporabo namakalnih sistemov, kot so razpršilnik, prevozni namakalni stroj, cisterna in injektor s centralnim dovajanjem.

Upravljavec za učinkovito zmanjšanje emisij odpadnih voda v vodo uporablja tehniki, in sicer, da se odpadne pralne vode odvajajo v namenski zbiralnik in čiščenje odpadne vode.

Odpadne pralne vode v največji letni količini 90 m³ nastajajo pri pranju hlevov, ki se zbirajo v 8 namenskih plastičnih zbiralnikih (PVC), ki se nahajajo ob hlevih (N1 – N8). Vsak zbiralnik ima prostornino 5 m³, so podzemni in vodotesni. Ob pranju hlevov se pralna voda odvaja v odvodne kanale v hlevih in preko le-teh v glavni vod, ki se prazni v posamezen namenski zbiralnik. Rezervoarji so namenjeni le za odpadno pralno vodo. Po pranju se spraznijo tako, da se odpadna pralna voda prečrpa v cisterno in se odpelje s strani pogodbenika. Perutninski gnoj se odstranjuje na suhi način in se v teh rezervoarjih ne zbira. Pranje hlevov se izvaja po vsakem zaključenem

turnusu. Zbiralniki se redno pregledujejo in po potrebi se izvede sanacija oziroma popravi morebitno poškodbo.

Industrijske odpadne vode ne nastajajo. Voda od pranja hlevov je namenjena gnojenju. V sklopu farme nastajajo komunalne odpadne vode iz upravnega objekta, ki se zbirajo v nepretočni greznici kapacitete 2.700 l. Komunalna odpadna voda od pranja rok iz umivalnikov pred vstopom v hlev se bo odvajala v 8 novih nepretočnih greznic (rezervoarjev s prostornino 900 l) (N10-N17) – vsaka pri svojem hlevu. Komunalno odpadno vodo, skladno z naročilom, odpelje Javno podjetje Prlekija.

Pralne vode se po pranju hlevov s črpalko prečrpajo v cisterno in se odpeljejo na kmetijske površine, ki so v lasti pogodbenika.

Ministrstvo je presodilo, da upravljavec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike, ki je določena v točkah a) in b) BAT 7 Zaključkov o BAT. Kot izhaja iz točk I./4 in I./6 izreka te odločbe je ministrstvo v točki 3.1.1b, 3.1.4a izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahtevo za zmanjšanje emisij odpadnih voda v vodo iz BAT 7. Zbiranje komunalnih odpadnih vod v nepretočni greznici iz upravne stavbe je že določeno v okoljevarstvenem dovoljenju v točki 3.1.5 izreka.

BAT 8: Učinkovita raba energije

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 8 za učinkovito rabo energije na kmetiji je kombinacija spodaj navedenih tehnik:

- a) Visokoučinkoviti ogrevalni/hladilni in prezračevalni sistemi.
- b) Optimizacija ogrevalnih/hladilnih in prezračevalnih sistemov ter upravljanja, zlasti tam, kjer se uporabljajo sistemi za čiščenje zraka.
- c) Izolacija sten, podov in/ali stropov bivalnih prostorov živali.
- d) Uporaba energijsko učinkovite razsvetljave.
- e) Uporaba izmenjevalnikov toplote. Uporabi se lahko eden od naslednjih sistemov:
  1. zrak-zrak;
  2. zrak-voda;
  3. zrak-zemlja.
- f) Uporaba toplotnih črpalk za rekuperacijo toplote.
- g) Rekuperacija toplote pri ogrevanih in hlajenih tleh z nastiljem (kombinirani sistem).
- h) Uporaba naravnega prezračevanja.

Upravljavec za učinkovito rabo energije uporablja kombinacijo tehnik visoko učinkovitih ogrevalnih/hladilnih in prezračevalnih sistemov, optimizacijo ogrevalnih/hladilnih in prezračevalnih sistemov, uporabo izmenjevalnikov toplote in tehniko uporabe energijsko učinkovite razsvetljave, uporabo naravnega prezračevanja.

Upravljavec pri reji piščancev brojlerjev uporablja računalniško voden ogrevalni in prezračevalni sistem. Z avtomatskim vodenjem se zagotavljajo optimalni pogoji za rast brojlerjev. Uporabljajo se visoko učinkoviti prezračevalni sistemi. Stenski ventilatorji imajo velike pretoke zraka, ki omogočajo hitro in učinkovito prezračevanje in hlajenje hlevov v kratkem času. Poleti se zrak v hlevih (N1 – N8) ob velikih temperaturnih obremenitvah hladi tudi s pomočjo vodne meglice.

Ogrevanje prostora je v vseh hlevih (N1 – N8) zagotovljeno preko plinskih seval, ki so nameščena na stropu hlevov. S sevali so doseženi lokalno ogreti prostori (pod pregradami), kjer si piščanci sami izbirajo toplotno okolje. Grelci so izdelani tako, da omogočajo pod pregradami višjo temperaturo kot v samem prostoru. Ustvarja se dvojni toplotni ambient. Z namenom varčevanja z energijo je v hlevih omogočeno segmentno ogrevanje, pri čemer se predvsem pri mlajših piščancih, ki ne potrebujejo celotnega hleva, hlev s pregradami zmanjša na sektorje in se ogrevajo le tisti deli hleva, kjer se piščanci nahajajo.

Kvaliteta zraka je zelo pomembna pri reji piščancev brojlerjev. Z ventilacijo se neposredno vpliva na zdravje živali, sprejem hrane, prirast in smrtnost živali. Ne glede na letni čas je v objekt

potrebno dovajati sveži zrak. Sistem deluje z računalniškim nadzorom na principu podtlaka s pomočjo ventilatorjev in dovodnih loput. Dovodne lopute so nameščene na stenah vzdolž hleva. V vsakem hlevu je 6 stropnih ventilatorjev (na slemenu) in 3 ventilatorji na zadnji steni objekta (tunelska ventilacija). V vseh hlevih (N1 – N8) je instaliran prezračevalni sistem računalniško voden.

Poleg prisilnega prezračevanja se hlevi tudi naravno prezračujejo, saj je vzreja piščancev na farmi po principu BTS reje. Hlevi imajo ob daljši stranici nadstrešnico za prosto rejo. Nadstrešnica in objekt sta povezana z odprtini za prehod živali. Tehnika ni primerna v začetni fazi reje ter v času ekstremnih podnebnih temperaturnih razmer in nihanj.

Uporaba energijsko učinkovite razsvetljave. Piščanci potrebujejo za optimalno rast dovolj svetlobe (intenziteto in dolžino). Z regulacijsko uro se natančno vodi osvetlitev. Regulacijska ura sledi svetlobnemu programu, ki predpisuje za piščance od 1. – 7. dneva starosti 23-urno umetno osvetljenje (1 ura teme), od 8. dneva do 3 dni pred zaključkom turnusa pa 18-urno umetno osvetljenje (6 ur teme). Zadnje tri dni pred koncem turnusa se zagotavlja 23-urna umetna osvetljenje (1 ura teme). Svetlobni program v objektih regulira računalnik. Upravljaivec sledi protokolu svetlobnega programa, ki ga določi Perutnina Ptuj (priloga P2-PZPBORA6-jun22). Vsi hlevi so osvetljeni z varčnimi žarnicami. Na objektih so prav tako odprtine za zagotavljanje naravne osvetljenosti v skladu s smernicami BTS reje Zunanje površine farme niso stalno osvetljene.

V štirih objektih na farmi (N5-N8) se pred izpustom odpadnega zraka v okolje, toplota iz zraka rekuperira in vrača v hleve. Uporablja se do starosti piščancev 3 tedne, kasneje ne več.

Ministrstvo je presodilo, da upravljaivec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike, ki so določene v točkah a), b), d), e) in h) BAT 8 Zaključkov o BAT. Kot izhaja iz točke I./12 izreka te odločbe je ministrstvo je v točki 7.6 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahteve za učinkovito rabo energije iz BAT 8.

BAT 9 in BAT 10: Emisije hrupa

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 9 za preprečevanje ali, kjer to ni mogoče, zmanjšanje emisij hrupa je vzpostavitev in izvajanje načrta za obvladovanje hrupa v okviru sistema ravnanja z okoljem (glej BAT 1), ki vključuje naslednje elemente:

- (i) postopek, ki vsebuje ustrezne ukrepe in roke;
- (ii) načrt za izvajanje monitoringa hrupa;
- (iii) postopek za odziv na dogodke, ki so povzročili povečan hrup;
- (iv) program za zmanjšanje hrupa, namenjen na primer opredelitvi virov hrupa, monitoringu emisij hrupa, opredelitvi prispevkov iz virov hrupa in izvajanju ukrepov za odpravo in/ali zmanjšanje hrupa;
- (v) pregled predhodnih dogodkov, ki so povzročili povečan hrup, in postopkov za njihovo sanacijo ter razširjanje znanja o njih.

Za napravo iz točke 1 izreka tega dovoljenja je bila v točki 4.3.1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja dovoljena opustitev izvajanja obratovalnega monitoringa hrupa skladno s tretjim odstavkom 4. člena Pravilnika o prvem ocenjevanju in obratovalnem monitoringu za vire hrupa ter o pogojih za njegovo izvajanje (Uradni list RS, št. 105/08 in 44/22 – ZVO-2).

Ministrstvo je presodilo, da upravljavcu ni treba izvajati tehnik, opisane v BAT 9 Zaključkov o BAT, saj se ne pričakuje in ni dokazana obremenitev občutljivih sprejemnikov s hrupom. Stavbe z varovanimi prostori, kjer se ocenjujejo kazalci hrupa, ki ga povzroča obratovanje naprave, so uvrščene v območje III. stopnje varstva pred hrupom, in naprava iz točke 1 izreka tega dovoljenja ne obremenjuje okolja prekomerno s hrupom v dnevnem, večernem in nočnem obdobju dneva. Zaradi navedenega upravljavcu ni treba izvajati načrta za obvladovanje hrupa iz točke 10 BAT 1 Zaključka o BAT.

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 10 za preprečevanje ali, kjer to ni mogoče, zmanjšanje emisij hrupa je uporaba ene od spodaj navedenih tehnik ali njihove kombinacije:

- a) Zagotovitev ustrezne razdalje med napravo/kmetijo in občutljivimi sprejemniki. V fazi načrtovanja naprave/kmetije so ustrezne razdalje med napravo/kmetijo in občutljivimi sprejemniki zagotovljene z uporabo najmanjših standardnih razdalj.
- b) Lokacija opreme. Hrup se lahko zmanjša s:
  - (i) povečanjem razdalje med virom hrupa in sprejemnikom (oprema naj se postavi čim dlje od občutljivih sprejemnikov, kolikor je to praktično izvedljivo);
  - (ii) čim krajšimi cevmi za dovod krme;
  - (iii) postavitvijo posod in silosov za krmo tako, da se čim bolj zmanjša premikanje vozil po kmetiji.
- c) Operativni ukrepi. Ti vključujejo ukrepe, kot so:
  - (i) zapiranje vrat in večjih odprtih stavbe, zlasti med hranjenjem, če je to mogoče;
  - (ii) opremo upravlja izkušeno osebje;
  - (iii) izogibanje hrupnim dejavnostim ponoči in med vikendi, če je to mogoče;
  - (iv) upoštevanje določb za nadzor nad hrupom med vzdrževalnimi dejavnostmi;
  - (v) uporaba transportnih trakov in polžnih transporterjev, polnih krme, če je to mogoče;
  - (vi) čim manjša zunanja območja za strganje, da je hrup strgalnikov čim manjši.
- d) Tiha oprema. To vključuje opremo, kot so:
  - (i) visoko učinkoviti ventilatorji, kadar naravno prezračevanje ni mogoče ali zadostno;
  - (ii) črpalke in kompresorji;
  - (iii) krmni sistem, s katerim se zmanjšuje stimulacija pred hranjenjem (npr. krmilniki z zbiralnim lijakom, pasivni krmilniki za hranjenje po želji, kompaktni krmilniki).
- e) Oprema za obvladovanje hrupa. To vključuje:
  - (i) opremo za zmanjševanje hrupa;
  - (ii) izolacijo vibracij;
  - (iii) zaprtje hrupne opreme (npr. mlinov, pnevmatskih transportnih sistemov);
  - (iv) zvočno izolacijo stavb.
- f) Zmanjševanje hrupa. Širjenje hrupa se lahko zmanjša z vstavitvijo ovir med oddajnike in sprejemnike.

Upravljavca uporablja najboljšo razpoložljivo tehniko za preprečevanje oziroma zmanjševanje emisij hrupa z zagotavljanjem ustrezne razdalje med napravo iz točke 1 izreka tega dovoljenja in občutljivimi sprejemniki, tehniko lokacije opreme, operativne ukrepe, tiho opremo, opremo za obvladovanje hrupa ter tehniko zmanjševanja hrupa.

Naprava iz točke 1 izreka tega dovoljenja je locirana sredi gozda in se nahaja izven naselja. Od najbližjega stanovanjskega objekta (Boreci 46 D, 9242 Križevci pri Ljutomeru) je farma oddaljena približno 318 m. Stanovanjski objekti so zastrti proti hlevom z gozdom. Silosi za skladiščenje krme so umeščeni tik ob posameznemu hlevu tako, da so cevi za dovod krme čim krajše. Silosi so postavljeni premišljeno, tako da je čim manj vožnje po območju naprave. Hlevi so praviloma stalno zaprti. Za obratovanje naprave skrbi izkušeno osebje, ki se redno izobražuje. V primeru okvar se najame zunanje pooblaščenec izvajalce za servis posamezne opreme. V nočnem času se manipulacija na dvorišču farme in transport ne izvajata. Delavci, ki opravljajo vzdrževanje opreme, so primerno izobraženi in izkušeni, da ne povzročajo nepotrebne hrupa. Upravljanje transportnega sistema za krmo je avtomatizirano tako, da so trakovi vedno polni krme. Strgalniki za odstranitev gnoja niso potrebni in se jih ne uporablja. Za prezračevanje hlevov se uporabljajo ventilatorji z visoko učinkovitostjo. Ventilatorji za prezračevanje hleva so frekvenčno regulirani v odvisnosti od temperature in CO₂. Vgrajeni so ventilatorji z nizko emisijo hrupa v protihrupnem ohišju. Vgrajene črpalke so standardne izvedbe. Krmni sistem, s katerim se zmanjšuje stimulacija pred hranjenjem, je ustrezen le za farme prašičev, zato ta tehnika za upravljavca ni relevantna. Med ohišjem in ventilatorjem je nameščena guma za absorpcijo hrupa oziroma zmanjša prenos tresljajev na ohišje, s čimer se obvladuje hrup. Transportni trakovi so vpeti v konstrukcijo, zato do vibracij ne prihaja. Hlevi so grajeni standardno, brez posebne protihrupne izolacije. Dejavnost

vzreje piščancev ni večji vir hrupa. Stanovanjski objekti so zastrti proti hlevom z gozdom, ki predstavlja oviro za širjenje hrupa.

Ministrstvo je presodilo, da upravljavec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike, ki so določene v točkah a), b), c), d), e) in f) BAT 10 Zaključkov o BAT. Kot izhaja iz točke I./10 izreka te odločbe je ministrstvo v točki 4.1.3 izreka tega dovoljenja določilo zahteve za preprečevanje ali, kjer to ni mogoče, zmanjšanje emisij hrupa iz BAT 10.

BAT 11: Emisije prahu

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 11 za zmanjšanje emisij prahu iz posameznih bivalnih objektov za živali je uporaba ene od spodaj navedenih tehnik ali njihove kombinacije:

- a) Zmanjšanje nastanka prahu v stavbah za živali. V ta namen se lahko uporabi kombinacija naslednjih tehnik:
  1. uporaba bolj grobega materiala za nastilj (npr. dolgih slamnatih bilk ali lesnih oblancev namesto narezane slame);
  2. nanos svežega nastilja z uporabo tehnike za manj prašno nastiljanje (npr. ročno);
  3. uporaba sistema za hranjenje po želji;
  4. uporaba vlažne ali peletirane krme ali dodajanje oljnih surovin ali veziv v sisteme za suho krmo;
  5. opremljanje skladišč za suho krmo, ki se polnijo pnevmatsko, z ločevalniki za prah;
  6. zasnova in delovanje prezračevalnega sistema z majhno hitrostjo zraka v objektih.
- b) Zmanjšanje koncentracije prahu v objektih z uporabo ene od naslednjih tehnik:
  1. razprševanje vodne meglice;
  2. razprševanje olja;
  3. ionizacija.
- c) Čiščenje izstopnega zraka s sistemi za čiščenje zraka, kot so:
  1. vodni filter;
  2. suhi filter;
  3. mokri pralnik z vodo;
  4. mokri pralnik s kislino;
  5. biološki pralnik plinov (ali biološki precejalni filter);
  6. dvostopenjski ali tristopenjski sistem za čiščenje zraka;
  7. biofilter.

Najboljša razpoložljiva tehnika za zmanjšanje emisij prahu iz posameznih bivalnih objektov za živali (hlevov) je uporabljena kombinacija tehnik in sicer upravljavec uporablja bolj grobi material za nastilj kot npr. peletirano pšenično slamo, ki je termično obdelana in nastiljanje poteka strojno s trosilcem ob vsakokratni naselitvi hleva oziroma po potrebi. Uporablja se sistem za hranjenje po želji, kjer imajo dan stari piščanci ob vhlevitvi na razpolago vodo in krmo. Vsi piščanci imajo na razpolago dovolj krmilnega prostora in v ustrezni višini. Nameščeni so avtomatski krmilniki. Vsa krma je higienizirana s postopkom termične obdelave in v obliki peletov, kateri so dodane oljne sestavine. Silosi za skladiščenje krme so locirani ob hlevu, imajo ustrezno zračenje in njihova oprema omogoča enakomeren transport krme iz silosov v hlev s pomočjo spiralne cevi. Polnjenje silosov poteka v zaprtem sistemu z namenskim vozilom. Hlevi imajo prisilno prezračevanje, kjer ventilatorji zrak iz hlevov izsesavajo, v hlev pa prihaja svež zrak skozi odprtine za dovod zraka. Regulacija je računalniška na osnovi hlevske temperature. Zračne lopute na vseh objektih se odpirajo avtomatsko glede na delovanje moči ventilatorjev ter s tem uravnavajo potrebo po svežem zraku. V poletnih mesecih uporabljajo stenske močnejše ventilatorje, ki imajo večji pretok zraka in s tem omogočijo hitrejše znižanje hlevske temperature. Koncentracije prahu v hlevih se zmanjšuje z uporabo razprševanja vodne meglice, kjer se voda pod visokim tlakom prši iz šob, da nastanejo drobne kapljice, ki absorbirajo toploto in pod vplivom težnosti padajo na tla, pri čemer namočijo prašne delce, ki postanejo dovolj težki, da padejo na tla.

Ministrstvo je presodilo, da upravljavec izkazuje najboljše razpoložljive tehnike, ki so določene v točki a) in b)1 BAT 11 Zaključkov o BAT. Kot izhaja iz točke 1./2 izreka te odločbe je ministrstvo v točki 2.1.3. izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahteve za zmanjšanje emisij prahu iz posameznih bivalnih objektov za živali iz BAT 11.

BAT 12 in BAT 13: Emisije vonjav

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 12 za preprečevanje ali, kjer to ni mogoče, zmanjšanje emisij vonjav s kmetije je vzpostavitev, izvajanje in redno pregledovanje načrta za obvladovanje vonjav v okviru sistema ravnanja z okoljem (glej BAT 1), ki vključuje naslednje elemente:

- (i) postopek, ki vsebuje ustrezne ukrepe in roke;
- (ii) načrt za izvajanje monitoringa vonjav;
- (iii) postopek za odziv na ugotovljene neprijetne vonjave;
- (iv) program za preprečevanje in odpravo vonjav, namenjen na primer opredelitvi vira ali virov, monitoringu emisij vonjav (glej BAT 26), opredelitvi prispevkov iz virov vonjav in izvajanju ukrepov za odpravo in/ali zmanjšanje vonjav;
- (v) pregled predhodnih dogodkov, povezanih z vonjavami, in postopkov za njihovo sanacijo ter razširjanje znanja o njih.

Upravljavec je v vlogi navedel, da ne pričakuje obremenitve občutljivih sprejemnikov z vonjavami, ker je naprava iz točke 1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja locirana izven naselja in z vseh strani obdana z gozdnimi površinami. Najbližje strnjeno naselje je Boreci in najbližji stanovanjski objekt z naslovom Boreci 46 d je oddaljen približno 318 m zračne linije. Vsi stanovanjski objekti so zastrti z gozdom. Na hlevih je stropna in stenska (tunelska) ventilacija. Vsa stenska ventilacija na hlevih je nameščena na fasadah obrnjenih v smeri stran od naselja in bližnjih stanovanjskih objektov. Upravljavec je v strokovni oceni o obremenitvi okolja z vonjavami za farmo Boreci (št. poročila CEVO-20361/2022-A, IVD Maribor, julij 2022) z modeliranjem ocenil vplive vonjav na okolico farme. Z modeliranjem so bili ocenjeni vplivi vonjav na bližnje stanovanjske objekte. Kot uporabljeni emisijski podatki o vonjavah so bile meritve iz primerljivih rejnih objektov – hlevov vzreje piščancev brojlerjev. Rezultati so pokazali, da pogostost pojavljanja vonjav v koledarskem letu za najbližje objekte ne bo večja od 2 % v maksimalni točki modela za kumulativno stanje vseh rejnih objektov, kar je pod priporočljivo mejno vrednostjo nemške smernice (15 % za kmetijsko in mešano okolje). Ocenjuje se, da glede na pričakovane vrste in koncentracijo onesnaževal, ki so emitirane v zrak, ne bo prekomerne obremenitve okolja z vonjavami oziroma se ne pričakuje bistvenega poslabšanja kvalitete zraka na širšem območju.

Ministrstvo je presodilo, da upravljavcu ni treba izvajati tehnik, opisane v BAT 12 Zaključka o BAT, saj v bližini naprave iz točke 1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja ni občutljivih sprejemnikov z vonjavami. Zaradi navedenega upravljavcu ni treba izvajati načrta za obvladovanje vonjav iz točke 11 BAT 1 Zaključka o BAT.

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 13 za preprečevanje ali, kjer to ni mogoče, zmanjšanje emisij vonjav in/ali učinka vonjav s kmetije je uporaba kombinacije spodaj navedenih tehnik:

- a) Zagotovitev ustrezne razdalje med kmetijo/napravo in občutljivimi sprejemniki.
- b) Uporaba sistema nastanitve, pri katerem se izvaja eno od naslednjih načel ali njihova kombinacija:
  - živali in površine naj bodo suhe in čiste (npr. krma naj se ne raztresa, na območjih za ležanje na delno rešetkastih tleh naj ne bo iztrebkov);
  - zmanjšanje emisijske površine gnoja (npr. uporaba kovinskih ali plastičnih letvic, kanalov z zmanjšano izpostavljenostjo površino gnoja);
  - pogosto odstranjevanje gnoja v zunanje (pokrito) gnojišče;

- znižanje temperature gnoja (npr. s hlajenjem gnojevke) in notranjega okolja;
  - zmanjšanje toka in hitrosti zraka nad površino gnoja;
  - v sistemih z nastiljem naj bo nastilj suh in pod aerobnimi pogoji.
- c) Optimiranje pogojev izpusta izstopnega zraka iz bivalnih prostorov za živali z uporabo ene od naslednjih tehnik ali njihovo kombinacijo:
- povišanje odvoda (npr. odvod izstopnega zraka nad ravnijo strehe, dimniki, preusmeritev odvoda zraka skozi sleme namesto skozi nižje ležeče dele sten);
  - povečanje hitrosti prezračevanja skozi navpični odvod;
  - učinkovita postavitve zunanjih ovir za ustvarjanje turbulence v izhodnem toku zraka (npr. vegetacijskih ovir);
  - dodajanje preusmeritvenih pokrovov na izstopne odprtine, ki so na nižje ležečih delih sten, da se izstopni zrak preusmeri proti tlom;
  - razpršitev izstopnega zraka na strani bivalnega objekta, ki je obrnjena stran od občutljivih sprejemnikov;
  - usmeritev osi slemena v stavbi z naravnim prezračevanjem prečno na prevladujočo smer vetra.
- d) Uporaba sistemov za čiščenje zraka, kot so:
1. biološki pralnik plinov (ali biološki precejalni filter);
  2. biofilter;
  3. dvofazni ali trifazni sistem za čiščenje zraka.
- e) Uporaba ene od naslednjih tehnik za skladiščenje gnoja ali njihove kombinacije:
1. pokritje gnojevke ali hlevskega gnoja med skladiščenjem;
  2. postavitve gnojišča tako, da se upošteva glavna smer vetra, in/ali sprejetje ukrepov za zmanjšanje hitrosti vetra okoli gnojišča in nad njim (npr. drevesa, naravne ovire);
  3. čim manj mešanja gnojevke.
- f) Predelava gnoja z eno od naslednjih tehnik, da se čim bolj zmanjšajo emisije vonjav med (ali pred) raztresanjem:
1. aerobna presnova (prezračevanje) gnojevke;
  2. kompostiranje hlevskega gnoja;
  3. anaerobna presnova.
- g) Uporaba ene od naslednjih tehnik za raztresanje gnoja ali njune kombinacije:
1. razdelilnik za nanos gnojevke v pasovih, plitvo vbrizgavanje ali globoko vbrizgavanje gnojevke;
  2. čim prejšnje vmešanje gnojevke.

Upravljapec uporablja za preprečevanje ali, kjer to ni mogoče, zmanjševanje emisij vonjav in/ali učinka vonjav s farme kombinacijo tehnike ustrezne razdalje med napravo in občutljivimi sprejemniki in tehniko nastanitve, kjer so živali in površine suhe in čiste (krma se ne raztresa, na tla je nanešen nastilj iz slame, ki je suha in pod aerobnimi pogoji). Uporablja se kapljični nipl sistem za pitje vode in krma je v krmilnikih. Po zaključku reje se hlev očisti, pri čemer se gnoj sproti naloži na kamion in odpelje. Tako se gnoj na lokaciji farme ne skladišči ali začasno odlaga, temveč ga pogodbenik takoj po zaključenem ciklusu sproti odvaža. Prav tako se izvaja tehnika znižanja temperature gnoja in tehnika zmanjševanja toka in hitrosti zraka nad površino gnoja z ventilacijskim sistemom, ki je optimiziran tako, da zagotavlja ustrezno klimo za perutnino, hkrati pa zmanjšuje tok zraka nad površino gnoja v hlevih. Ventilacijski sistem je računalniški na osnovi hlevske temperature. Na hlevih je strešna in stenska ventilacija. V zgodnji vzreji je potrebna minimalna ventilacija, ko so živali majhne. Ventilacijski sistem odstranjuje škodljive pline in prah in dovaja kvaliteten zrak hkrati pa omogoča, da se preprečijo v čim večji meri širjenje vonjav v okolico. Večino časa obratujejo stropni ventilatorji, stenski pa se vključijo takrat, ko je potrebno hlev na hitro in dobro prezračiti. Upravljapec uporablja tudi tehniko optimiranja pogojev izpustov izstopnega zraka iz bivalnih prostorov za živali, in sicer v hlevih so nameščeni ventilatorji na slemenu strehe (stropni ventilatorji) in ventilatorji na fasadi (zidni ventilatorji), ki so aktivni šele v ekstremnih temperaturnih pogojih, ko stropni ne zadoščajo. Za učinkovito postavitve zunanjih ovir za

ustvarjanje turbulence v izhodnem toku zraka je farma z vseh strani obdana z gozdnimi površinami. Stenski ventilatorji so obrnjeni stran od morebitnih občutljivih sprejemnikov oziroma so oddaljeni od objektov ali obdani z gozdnimi površinami.

Upravljaavec tehniko uporabe sistemov za čiščenje zraka ne uporablja zaradi visokih stroškov nabave in izvedbe.

Gnoj se na farmi ne skladišči in se ga takoj po zaključku vzreje odpelje s strani pogodbenika, tako se gnoj tudi ne predeluje in ne raztresa na farmi.

Ministrstvo je presodilo, da upravljaavec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike, ki so določene v točkah a), b) in deloma c) BAT 13 Zaključkov o BAT. Kot izhaja iz točke I./2 izreka te odločbe je ministrstvo v točki 2.1.4 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahteve za preprečevanje ali, kjer to ni mogoče, zmanjšanje emisij vonjav in/ali učinka vonjav s kmetije iz BAT 13.

BAT 14 in BAT 15: Emisije iz skladišča za hlevski gnoj

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 14 za zmanjšanje emisij amoniaka v zrak iz skladišča za hlevski gnoj je uporaba ene od spodaj navedenih tehnik ali njihove kombinacije:

- a) Zmanjšanje razmerja med emisijsko površino in prostornino kupa hlevskega gnoja.
- b) Pokritje kupov hlevskega gnoja.
- c) Skladiščenje posušenega hlevskega gnoja v hlevu.

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 15 za preprečevanje ali, kjer to ni mogoče, zmanjšanje emisij v tla in vodo iz skladišča za hlevski gnoj je uporaba kombinacije spodaj navedenih tehnik, in sicer v naslednjem prednostnem vrstnem redu:

- a) Skladiščenje posušenega hlevskega gnoja v hlevu.
- b) Uporaba betonskega silosa za skladiščenje hlevskega gnoja.
- c) Skladiščenje hlevskega gnoja na polnih neprepustnih tleh, opremljenih z drenažnim sistemom in zbiralnikom za odtekle tekočino.
- d) Izbira skladišča z zadostno zmogljivostjo za shranjevanje hlevskega gnoja v obdobjih, ko raztresanje ni mogoče.
- e) Shranjevanje hlevskega gnoja v kupih na polju, stran od površinskih in/ali podzemnih vodotokov, v katere bi lahko odtekala tekočina.

Upravljaavec na farmi ne izvaja skladiščenja gnoja. Gnoj, pomešan s steljo, ostane v hlevu celoten vzrejni cikel. Gnoj se na lokaciji same farme ne skladišči, temveč se ga takoj po zaključenem ciklusu po čiščenju hlevov sproti odvaža s strani pogodbenika. Pogodbenik prevzema gnoj in pralne vode za namen gnojenja.

Upravljaavec je v vlogi navedel, da ob koncu vsakega turnusa nastane pri pranju posameznega hleva ca. 1,8 m³ pralnih vod, kar je ca. 3,2 m³ manj, kot je kapaciteta posameznega podzemnega zbiralnika pralnih vod. Zbiralniki so namenjeni le odpadnim pralnim vodam, in sicer zadostujejo za dva turnusa. Polnijo se le ob pranju hlevov in se po pranju hlevov spraznijo – odpadne pralne vode se prečrpajo v cisterno in se odpeljejo s strani pogodbenika za namen gnojenja.

Ministrstvo je presodilo, da za upravljavca tehnike iz BAT 14 in BAT 15 niso relevantne.

BAT 16, BAT 17 in BAT 18: Emisije iz skladišča za gnojevko

V napravi iz točke 1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja gnojevka ne nastaja.

Ministrstvo je presodilo, da za upravljavca tehnike iz BAT 16, BAT 17 in BAT 18 niso relevantne.

BAT 19: Predelava gnoja na kmetiji

V napravi iz točke 1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja se ne izvaja predelava gnoja.

Ministrstvo je presodilo, da za upravljavca tehnike iz BAT 19 niso relevantne.

BAT 20, BAT 21, BAT 22: Rztresanje gnoja

Upravljaec gnoja ne rztresa, ker ima sklenjeno pogodbo za prevzem in odvoz gnoja takoj po zaključku posameznega turnusa in čiščenju hleva.

Ministrstvo je presodilo, da za upravljavca tehnike iz BAT 20, BAT 21 in BAT 22 niso relevantne.

BAT 23: Emisije iz celotnega proizvodnega procesa

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 23 za zmanjšanje emisije amoniaka iz celotnega proizvodnega procesa za rejo perutnine je ocena ali izračun zmanjšanja emisije amoniaka iz celotnega proizvodnega procesa z uporabo najboljših razpoložljivih tehnik, ki se uporabljajo na farmi.

Upravljaec izvaja BTS rejo piščancev brojlerjev s sistemom reje na globokem nastilju s prisilnim prezračevanjem in z uporabo napajalnega sistema brez iztekanja. V času obratovanja nastajajo razpršene emisije snovi v zrak, in sicer zaradi metabolizma živali in s tem povezanega nastanka gnoja. Ventilacija v hlevih se prilagaja glede na potrebe živali v določeni starosti in v določenem letnem času. Nastiljanje hlevov poteka strojno, z uporabo peletirane slame, napajalni sistem ne poliva vode. Predpisana sestava prehrane in prehranska strategija zmanjšujeta izločanje hranil (N, P) z iztrebki. Gnoj se na lokaciji ne skladišči. Odpadne pralne vode se zbirajo v vodotesnih zbiralnikih odpadnih voda in se jih skupaj z gnojem uporabi za gnojenje kmetijskih površin, ki se jih takoj odpelje po praznjenju hlevov. Za izračun emisij amoniaka v zrak se uporablja tehnika ocene z uporabo masne bilance na podlagi izločanja in skupnega (ali skupnega amonijskega) dušika, prisotnega v vsaki fazi ravnanja z gnojem. Ker se na obravnavani farmi gnoj ne skladišči in rztresa, je relevantno zmanjšanje emisij amoniaka le iz hlevov. Določijo se emisijski faktorji glede na rejo BTS na globokem nastilju s prisilnim prezračevanjem in napajalnim sistemom, ki ne toči, v kombinaciji z naravnim prezračevanjem. Emisije amoniaka iz hlevov bodo tako znašale 0,048 kg NH₃/mesto za žival/leto, kar ustreza ravni emisij iz BAT 32. Ocena zmanjšanja amoniaka temelji na rezultatih izračuna iz BAT 25, kjer je emisija amoniaka skupaj (iz hlevov, gnojišč in gnojenja) ocenjena na 0,0912 kg NH₃/mesto za žival/leto. Skupne razpršene emisije amoniaka bodo znašale 7.651 kg/leto oz. 873 g/h.

Ministrstvo je na podlagi zgoraj navedenega presodilo, da upravljavec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike za zmanjšanje emisije amoniaka iz celotnega proizvodnega procesa za rejo perutnine iz BAT 23 Zaključkov o BAT. Kot izhaja iz točke I./12 izreka te odločbe je ministrstvo v točki 7.7 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahtevo za zmanjšanje emisije amoniaka iz celotnega proizvodnega procesa za rejo piščancev brojlerjev iz BAT 23.

BAT 24, BAT 25, BAT 26, BAT 27, BAT 28 in BAT 29: Monitoring emisij in parametrov procesa

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 24 je monitoring skupnega dušika in skupnega fosforja, izločenih v gnoju, z uporabo ene od naslednjih tehnik, pri čemer je pogostost vsaj takšna, kot je navedena spodaj:

- a) Izračun z uporabo masne bilance dušika in fosforja na podlagi zaužite krme, vsebnosti surovih beljakovin v prehrani, skupnega fosforja in proizvodnosti živali. Vsako leto enkrat.
- b) Ocena za skupno vsebnost dušika in fosforja na podlagi analize gnoja. Vsako leto enkrat.

Upravljaec uporablja za monitoring skupnega dušika in skupnega fosforja, izločenih v gnoju, tehniko ocene za skupno vsebnost dušika in fosforja na podlagi masne bilance.

Za oceno skupnega dušika in skupnega fosforja, izločenih v gnoju, upravljavec za namen priprave podatkov za izdelavo poročila o obratovalnem monitoringu emisije snovi v zrak zagotovi pridobivanje ustreznih podatkov in enkrat letno izvedbo izračuna skupnega dušika in skupnega fosforja, izločenih v gnoju, na podlagi naslednjih zbranih podatkov:

- zasedenost hlevov,
- poraba krme,

- trajanje posameznega proizvodnega ciklusa,
- vsebnost dušika in fosforja v krmi,
- začetne in končne mase živali posameznega proizvodnega ciklusa.

Primerjava končnih rezultatov izkazuje, da izračunana skupni izločeni dušik in skupni izločeni fosfor za piščance brojlerje ne presejata mejnih vrednosti iz Preglednic 1.1 in 1.2 BAT 3 in BAT 4.

Ministrstvo je presodilo, da upravljavec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike za rejo piščancev brojlerjev, ki je določena v točki a) BAT 24 Zaključkov o BAT. Kot izhaja iz točke I./12 izreka te odločbe je ministrstvo v točki 7.8 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo mejne vrednosti skupnega dušika in skupnega fosforja, izločenih v gnoju iz BAT 24.

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 25 je monitoring emisij amoniaka v zrak z uporabo ene od naslednjih tehnik, pri čemer je pogostost vsaj takšna, kot je navedena spodaj:

- Ocena z uporabo masne bilance na podlagi izločanja in skupnega (ali skupnega amonijskega) dušika, prisotnega v vsaki fazi ravnanja z gnojem. Vsako leto enkrat.
- Izračun na podlagi merjenja koncentracije amoniaka in stopnje prezračevanja z uporabo metod iz standardov ISO, nacionalnih ali mednarodnih standardov ali drugih metod, s katerimi se zagotavljajo podatki enakovredne znanstvene kakovosti. Vsakokrat, ko se pojavijo bistvene spremembe vsaj enega od naslednjih parametrov: vrste živali, ki se redijo na kmetiji in sistema nastanitve.
- Ocena z uporabo emisijskih faktorjev. Vsako leto enkrat.

Upravljavec uporablja pri monitoringu emisij amoniaka v zrak tehniko ocene z uporabo masne bilance na podlagi izločanja in skupnega (ali skupnega amonijskega) dušika, prisotnega v vsaki fazi ravnanja z gnojem. Iz hlevov, skladišča za gnoj in pri gnojenju se v ozračje izgubljajo različne dušikove spojine, pri tem gre predvsem za izgube amoniaka (NH_3), didušikovega oksida (N_2O), dušikovih oksidov (NO_x) in dušika v molekularni obliki (N_2). Metodika masne bilance upošteva, da je v vsaki naslednji fazi ravnanja z gnojem, kjer izhlapeva skupni amoniakov dušik, na voljo le tisti, ki ga zadržimo v predhodni fazi. Tako so emisije iz skladiščenja gnoja odvisne od izgub skupnega amoniakovega dušika iz hlevov, emisije pri gnojenju pa od izgub le-tega iz hlevov in skladišča gnoja. Emisije amoniaka se ocenijo na podlagi količine dušika, ki ga izloči žival (brojler) ter z uporabo toka skupnega dušika (ali amonijskega dušika) in koeficientom hlapenja (VC) v vsaki fazi ravnanja z gnojem (pri vzreji v bivalnih objektih, skladiščenju in raztresanju). Emisijski faktorji se nanašajo na referenčne načine reje (EF NH_3 hlevi 0,28), skladiščenje gnoja (EF NH_3 skladišče gnoja 0,17, Ef N_2O 0,03, EF NO_x 0,008 in EF N_2 0,3) in raztros gnoja (EF NH_3 gnojenje 0,66), pri čemer se v primeru tehnik z zmanjšanimi emisijami uporablja korekcijske faktorje (KF) za zmanjšanje emisij:

- KF za NH_3 za zmanjšanje emisij iz hlevov je 0,7,
- KF za zmanjšanje emisij iz skladišča gnoja je 0,5 in
- KF za zmanjšanje emisij pri gnojenju je 0,4.

Izračun ocene emisij amoniaka v zrak zaradi vzreje brojlerjev izražena v kg na mesto za brojlerja na leto, pri upoštevanju 69 % zasedenosti hleva tako znaša 0,048 kg NH_3 /mesto za brojler/leto, kar ustreza ravni emisij iz BAT 32 oziroma 0,0912 kg NH_3 /mesto za brojlerja/leto, upoštevajoč hleve, gnojišče in gnojenje.

Ministrstvo je presodilo, da upravljavec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike, ki je določena v točki a) BAT 25 Zaključkov o BAT. Kot izhaja iz točke I./2 izreka te odločbe je ministrstvo v točki 2.3.1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahtevo za monitoring emisij amoniaka v zrak iz BAT 25.

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 26 je redni monitoring emisij vonjav v zrak.

Farma piščancev brojlerjev se nahaja v občini Križevci v Borecih na lokaciji obstoječe Farme Boreci, zahodno od naselja Boreci. Farmo z vseh strani obdaja gozd. Najbližji sosednji stanovanjski objekt Boreci 46 d je oddaljen približno 318 m zračne linije. Stanovanjski objekti so zastrti z gozdom. Vsi hlevi so prezračevani z avtomatsko krmiljenim sistemom prisilnega prezračevanja. Odvod zraka se izvaja skozi strešne ventilatorje (6 ventilatorjev nameščenih na slemenu) in 3 ventilatorji nameščeni na zadnji strani objekta. Moč stropnega ventilatorja je 16.000 m³/h, ventilatorji na zadnji steni 38.000 m³/h, skupna moč ventilatorjev na objekt znaša 210.000 m³/h. Dovod svežega zraka je skozi dovodne lopute, ki so nameščene na stenah vzdolž hleva. Krmiljenje odvodnih ventilatorjev ter odpiranje in zapiranje odprtih za dovod svežega zraka je izvedeno preko centralnega krmilnika. Zajem in odvod zraka je avtomatsko reguliran in se vklaplja glede na stanje v hlevu (temperatura in vlaga) in glede na zunanje temperature zraka. Prav tako se temperatura v hlevih prilagaja glede na starost živali in se s starostjo živali znižuje. Z modeliranjem se je ocenjevala dodatna obremenitev zunanjega zraka za emisije snovi v zrak za osem hlevov Farme Boreci, kjer se je ocenilo vplive vonjav na okolico farme. Kot emisijo vonjav so uporabili meritve, ki so bile izvedene na primerljivem hlevu. Upoštevani so bili vsi hlevi za talno rejo brojlerjev v zadnji tretjini turnusa, ko so brojlerji največji. Podatki o emisijskih vrednostih so bili uporabljeni iz dejanskih meritev vonjav primerljivih hlevov (z dinamično olfaktometrijo). Pri modeliranju je bil uporabljen program Austal View, s katerim se računa disperzija onesnaževal v zraku (Lagrangeov model disperzije delcev), ki omogoča izračun pogostosti pojavljanja vonjav v okolju. Teren je raven. Pri tem so bili upoštevani meteorološki podatki o smeri in jakosti vetra, teren in hrapavost tal. Rezultati so pokazali, da pogostost pojavljanja vonjav v koledarskem letu za najbližje objekte ne bo večja od 2 %, kar je pod priporočljivo mejno vrednostjo nemške smernice (15 % za kmetijsko in mešano okolje). Podrobnejše ocenjevanje emisij vonjav z modelskim izračunom je izvedeno v Poročilu št. CEVO-20361/2022-A izvajalca IVD Maribor z julija 2022. Modelni izračun je pokazal sprejemljivo pogostost vonjav za kmetijsko in stanovanjsko območje, saj se emisije vonjav iz hlevov dovolj razredčijo. Tako upravljavec ne pričakuje poslabšanja kvalitete zraka v širši okolici farme zaradi emisij vonjav in zaradi tega redni monitoring vonjav ni potreben.

Ministrstvo je presodilo, da upravljavcu ni treba izvajati tehnike glede emisije vonjav, opisane v BAT 12 Zaključka o BAT, saj v bližini naprave iz točke 1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja ni dokazana obremenitev občutljivih sprejemnikov z vonjavami oziroma se ne pričakuje bistvenega poslabšanja kvalitete zraka v okolici farme. Zaradi navedenega upravljavcu ni treba izvajati monitoringa, opisanega v BAT 26 Zaključka o BAT.

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 27 je monitoring emisij prahu iz posameznega bivalnega objekta za živali z uporabo ene od naslednjih tehnik, pri čemer je pogostost vsaj takšna, kot je navedena spodaj:

- a) Izračun z merjenjem koncentracije prahu in stopnje prezračevanja z uporabo metod iz standardov EN ali drugih metod (v skladu s standardi ISO, nacionalnimi ali mednarodnimi standardi), s katerimi se zagotavljajo podatki enakovredne znanstvene kakovosti. Enkrat na leto.
- b) Ocena z uporabo emisijskih faktorjev. Enkrat na leto.

Upravljavec uporablja pri monitoringu emisij prahu iz posameznega bivalnega objekta za živali tehniko ocene z uporabo emisijskih faktorjev za prah, kjer je predlagan emisijski faktor za brojlerje 0,017 kg/mesto za žival v hlevu na leto. Izbran emisijski faktor je primeren in priporočen, saj se v primeru izvajanja ukrepov za zmanjševanja prašenja kot npr. uporaba obdelane slame, ki je termično obdelana in peletirana (grobi nastilj), napajalni sistem, ki ne toči, krma, ki se ne raztresa, prisilni ventilacijski sistem itd. uporabi emisijski faktor iz spodnjega razpona (0,017 – 0,022) priporočenih nizozemskih emisijskih faktorjev iz referenčnega BAT dokumenta. Upravljavec v okviru rednega obratovalnega monitoringa za emisije snovi v zrak oceni emisije prahu iz hlevov

vsako leto enkrat. Pri uporabi emisijskega faktorja se upošteva vrsto in število perutnine oziroma zasedenost hleva in tehnike, ki se uporabljajo za zmanjšanje emisije prahu iz posameznih bivalnih objektov za živali, ki so podrobneje opisane pri BAT 11.

Ministrstvo je presodilo, da upravljavec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike, ki je določena v točki b) BAT 27 Zaključkov o BAT. Kot izhaja iz točke I./2 izreka te odločbe je ministrstvo v točki 2.3.2 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahtevo za monitoring emisij prahu iz posameznega bivalnega objekta za živali iz BAT 27.

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 28 je monitoring emisij amoniaka, prahu in/ali vonjav iz posameznega bivalnega objekta za živali, opremljenega s sistemom za čiščenje zraka.

Upravljavec nima sistema za čiščenje zraka, zato navedeni BAT 28 ni relevanten oziroma upravljavcu ni treba izvajati monitoringa, opisanega v BAT 28 Zaključkov o BAT.

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 29 je monitoring naslednjih parametrov procesa vsaj enkrat na leto:

- a) Poraba vode: vgrajeni so števcji za porabo vode. Vodi se poraba vode preko računov in na hlevskem listu.
- b) Poraba električne energije: vgrajeni so števcji za porabo električne energije in vodi se poraba preko računov.
- c) Poraba goriva: vodi se poraba diesel goriva za električni agregat preko računov ter utekočinjenega naftnega plina za namen ogrevanja hlevov preko računov o nabavi.
- d) Število prejetih in oddanih živali, pri čemer se upoštevajo tudi pogini: vodi se hlevski list z evidenco o številu ob vhlevitvi in ob izhlevitvi ter o poginu za vsak hlev posebej (na ciklus) in na leto.
- e) Poraba krme: vodi se evidenca – hlevski list za nabavo krme na osnovi podatkov iz dobavnic krme za posamezen turnus in na letnem nivoju.
- f) Proizvodnja gnoja: vodi se količina gnoja z evidenco oddaje gnoja pogodbeniku po turnusu in na letnem nivoju.

Upravljavec izvaja evidenco vseh parametrov procesa, in sicer vodi mesečno porabo parametrov (poraba vode, električne energije, poraba goriva, število kadavrov, poraba krme, količina gnoja).

Ministrstvo je presodilo, da upravljavec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike, določene v BAT 29 Zaključkov o BAT. Kot izhaja iz točke I./12 izreka te odločbe je ministrstvo v točki 7.9 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahtevo za vodenje evidence porabe vode, porabe električne energije, porabe goriva, števila prejetih in oddanih živali, pri čemer se upoštevajo tudi skotitve in pogini, porabe krme in proizvodnje gnoja iz BAT 29.

B. Zaključki o BAT za intenzivno rejo perutnine

BAT 32: Emisije amoniaka iz bivalnih objektov za perutnino

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 32 za zmanjšanje emisij amoniaka v zrak iz posameznega bivalnega objekta za brojlerje je uporaba ene od spodaj navedenih tehnik ali njihove kombinacije:

- a) Prisilno prezračevanje in napajalni sistem brez iztekanja (v primeru polnih tal z globokim nastiljem).
- b) Sistem za umetno sušenje nastilja z uporabo notranjega zraka (v primeru polnih tal z globokim nastiljem).
- c) Naravno prezračevanje v kombinaciji z napajalnim sistemom brez iztekanja (v primeru polnih tal z globokim nastiljem).
- d) Nastilj na traku za gnoj in umetno sušenje z zrakom (v primeru nivojskih sistemov tal).
- e) Ogrevana in hlajena tla z nastiljem (pri kombiniranih sistemih).
- f) Uporaba sistemov za čiščenje zraka, kot so:
  1. mokri pralnik s kislino,
  2. dvostopenjski ali tristopenjski sistem za čiščenje zraka,
  3. biološki pralnik plinov (ali biološki precejalni filter).

Upravljavca izvaja kombinacijo tehnik a) za zmanjševanje emisij amoniaka v zrak iz posameznega bivalnega objekta za piščance brojlerje, to je prisilno prezračevanje in napajalni sistem brez iztekanja (v primeru polnih tal z globokim nastiljem), ter tehniko c) naravno prezračevanje v kombinaciji z napajalnim sistemom brez iztekanja. V hlevih (N1 – N8) so nameščena polna tla z globokim nastiljem in prisilnim prezračevanjem z računalniško vodenimi ventili in napajalnim sistemom brez iztekanja. V hlevih je nameščeno prisilno prezračevanje s pomočjo ventilatorjev, ki so računalniško vodeni na osnovi vgrajenih senzorjev za zaznavanje temperature in zračne vlage. V hlevih se nahaja kapljični »nipl« napajalni sistem. Pri tovrstnem napajalnem sistemu je potrebno paziti na pritisk vode v sistemu; sistem je računalniško voden, da zaznava pritisk in ga prilagaja. Poleg prisilnega prezračevanja se hlevi tudi naravno prezračujejo, saj je vzreja piščancev na farmi Boreci po principu BTS reje. Hlevi imajo ob daljši stranici nadstrešnico za prosto rejo. Nadstrešnica in hlev sta povezana z odprtini za prehod živali.

Ministrstvo je presodilo, da upravljavca izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike, ki je določena v točki a) in c) BAT 32 Zaključkov o BAT. Kot izhaja iz točke I./2 izreka te odločbe je ministrstvo v točki 2.1.5 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo tehniko za zmanjšanje emisije amoniaka v zrak iz posameznega bivalnega objekta za brojlerje in v točki 2.2.1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja v Preglednici 1 iste točke izreka okoljevarstvenega dovoljenja določil mejno vrednost emisije za dušik, izražen kot NH₃ iz Preglednice 3.2 BAT 32 Zaključkov o BAT.

III.

Obrazložitev točk izreka te odločbe

Ministrstvo je skladno s podatki iz vloge upravljavca na novo določilo oznake tehnoloških enot, kot izhaja iz točke I./1 izreka te odločbe. Ministrstvo je s točko I./1 izreka te odločbe poimenovalo napravo z oznako A1 ter opredelilo in poimenovalo tehnološke enote v točki 1 okoljevarstvenega dovoljenja, in sicer tako, da je besedilo: »Naprava se sestoji iz 8 hlevov za rejo brojlerjev.« nadomestilo z: »Napravo A1 in druge z njo neposredno tehnično povezane dejavnosti sestavljajo naslednje nepremične tehnološke enote:«, pri čemer je ministrstvo na podlagi vloge v okoljevarstveno dovoljenje dodalo še tehnološke enote, tj. diesel elektro agregat (N9) in 8 nepretočnih greznic (N10-N17). Ministrstvo je nadalje na podlagi vloge posodobilo še ostale tehnološke enote, ki sestavljajo napravo.

Ministrstvo je na podlagi vloge, 18. člena ZVO-2 in na podlagi Uredbe o emisiji snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja (Uradni list RS, št. 31/07, 70/08, 61/09, 50/13, 44/22 – ZVO-2 in 48/22, v nadaljevanju: Uredba o emisiji snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja) in Pravilnika o prvih meritvah in obratovalnem monitoringu emisije snovi v zrak iz nepremičnih virov

onesnaževanja ter o pogojih za njegovo izvajanje (Uradni list RS, št. 105/08 in 44/22 – ZVO-2) v točki I./2. izreka te odločbe določilo zahteve v zvezi z emisijami snovi v zrak.

Ministrstvo je v točki 2.1.1. izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo ukrepe za preprečevanje in zmanjševanje emisije snovi v zrak na podlagi vloge v skladu s tretjim odstavkom 33. člena Uredbe o emisiji snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja.

Ministrstvo je v točki 2.1.2. izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo ukrepe za preprečevanje in zmanjševanje emisije celotnega prahu v zrak na podlagi vloge v skladu s 34. členom Uredbe o emisiji snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja.

Ministrstvo je v točki 2.1.3. izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahteve za zmanjševanje nastanka emisije prahu iz posameznih bivalnih objektov za živali na podlagi točk a)1, a)2, a)3, a)4, deloma a)5, a)6 in b)1 BAT 11 Zaključkov o BAT.

Ministrstvo je v točki 2.1.4. izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo ukrepe za preprečevanje in zmanjševanje emisije vonjav iz naprave iz točke 1. izreka okoljevarstvenega dovoljenja na podlagi točk a), b) in deloma točke c) BAT 13 Zaključkov o BAT.

Ministrstvo je v točki 2.1.5. izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo tehniko reje za brojlerje oziroma tehniko za zmanjševanje emisije amoniaka iz posameznih bivalnih objektov za vzrejo brojlerjev, s katero upravljavec dosega raven emisij amoniaka za rejo brojlerjev iz Preglednice 1 iz točke 2.2.1. izreka okoljevarstvenega dovoljenja na podlagi točke a), c) in Preglednice 3.2 BAT 32 Zaključkov o BAT.

Ministrstvo je v točkah 2.1.6. in 2.1.7. izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahteve v zvezi z gorivom in obratovalnim časom na podlagi upravljavčeve izjave podane v vlogi, ki se nanaša na obratovalne ure (obratuje povprečno 11 ur na leto), ter na podlagi 7. člena Uredbe o emisiji snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja in tretjega odstavka 25. člena Uredbe o emisiji snovi v zrak iz srednjih kurilnih naprav, plinskih turbin in nepremičnih motorjev (Uradni list RS, št. 17/18, 59/18, 44/22 - ZVO-2 in 99/22).

Ministrstvo je v točki 2.2.1. izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo mejno vrednost emisijskega faktorja za določitev emisije dušika, izraženega kot NH₃, v zrak glede na vrsto reje in vrsto nastanitve na podlagi Preglednice 3.2 BAT 32 Zaključkov o BAT.

Ministrstvo je v točkah 2.3.1. in 2.3.2. izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahtevo v zvezi z načinom izvajanja monitoringa emisij snovi v zrak na podlagi točke a) BAT 25 Zaključkov o BAT za amoniak in na podlagi točke b) BAT 27 Zaključkov o BAT za celotni prah ter v povezavi z 31. členom Uredbe o emisiji snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja. Tehnika za monitoring amoniaka je določena z oceno emisij z uporabo masne bilance na podlagi izločanja in skupnega dušika, prisotnega v vsaki fazi ravnanja z gnojem in tehnika za monitoring prahu je določena z oceno na podlagi emisijskih faktorjev, ki jih je upravljavec pridobil na podlagi podatkov, določenih v skladu z referenčnim dokumentom Best Available Techniques (BAT) Reference Document for the Intensive Rearing of Poultry or Pigs, 2017.

V točki 2.3.3. izreka okoljevarstvenega dovoljenja je ministrstvo glede na opredelitev v vlogi določilo, da upravljavcu ni treba izvajati obratovalnega monitoringa emisije snovi v zrak iz diesel električnega agregata za pogon zasilnega napajanja na podlagi tretjega odstavka 25. člena Uredbe o emisiji snovi v zrak iz srednjih kurilnih naprav, plinskih turbin in nepremičnih motorjev.

Ministrstvo je v točkah 2.4.1. in 2.4.2. izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahteve v zvezi s poročanjem na podlagi 21. člena Pravilnika o prvih meritvah in obratovalnem monitoringu

emisije snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja ter pogojev za njegovo izvajanje.

Kot izhaja iz točk I./4 – I./9 izreka te odločbe, je ministrstvo v točkah 3.1.1, 3.1.1a, 3.1.1b, 3.1.1c, 3.1.2, 3.1.4a, 3.1.5, 3.1.6, 3.1.7, 3.1.8 in 3.1.9 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahteve za zmanjševanje nastajanja odpadnih voda na podlagi točk BAT 6 in BAT 7 Zaključkov o BAT, navedb upravljavca in Uredbe o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda v vode in javno kanalizacijo (Uradni list RS, št. 64/12, 64/14, 98/15, 44/22 – ZVO-2, 75/22 in 157/22; v nadaljevanju: Uredba o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda v vode in javno kanalizacijo).

Ministrstvo je v točki 3.1.1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo obveznost, da v napravi industrijske odpadne vode ne smejo nastajati, na podlagi navedb upravljavca v vlogi, kjer navaja, da v napravi industrijske odpadne vode ne bodo nastajale.

Ministrstvo je v točki 3.1.1 a izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo obveznost suhega čiščenja hleva in takojšnjo oddajo gnoja pogodbeniku na podlagi navedb upravljavca v vlogi, v povezavi z Zaključki o BAT 6 b).

Ministrstvo je v točki 3.1.1 b izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo obveznost pranja hlevov z visokotlačnimi čistilnimi aparati, zbiranja nastale pralne vode v vodotesnih podzemnih zbiralnikih ter način ravnanja z njimi, na podlagi navedb upravljavca v vlogi ter v skladu z Zaključki o BAT 5c), BAT 6 b), BAT 6 c) in BAT 7 a).

Ministrstvo je črtalo točko 3.1.2 izreka okoljevarstvenega dovoljenja na podlagi navedb upravljavca v vlogi, kjer navaja, da v napravi ne bodo nastajale industrijske odpadne vode, temveč pralne vode, ki se bodo uporabljale kot gnojilo.

Ministrstvo je v točki 3.1.4 a izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo obveznost, da se bodo komunalne odpadne vode od umivanja rok v hlevih zbirale v osmih nepretočnih greznicah, na podlagi navedb upravljavca v vlogi ter v skladu z Zaključki o BAT 7 b).

Ministrstvo je v točki 3.1.5 izreka okoljevarstvenega dovoljenja spremenilo besedno zvezo tako, da se izrek nanaša na vse nepretočne greznice in dodalo celotno letno količino komunalne odpadne vode, ki nastaja na napravi, na podlagi navedb upravljavca v vlogi ter v skladu z Zaključki o BAT 7 b).

Ministrstvo je v točki 3.1.7 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo obveznost ločenega zbiranja pralne vode od padavinske vode na podlagi navedb upravljavca v vlogi ter v skladu z Zaključki o BAT BAT 6 a) in BAT 6 c).

Ministrstvo je v točki 3.1.8 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo obveznost suhega čiščenja območja asfaltiranih ter transportnih poti na podlagi navedb upravljavca v vlogi, v povezavi z Zaključki o BAT 6 a) in BAT 6 c).

Ministrstvo je v točki 3.1.9 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo obveznost odvajanja padavinskih odpadnih vod preko lovilnika olj na podlagi 24. točke 4. člena in prve alineje 2. točke drugega odstavka 17. člena Uredbe o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda v vode in javno kanalizacijo, v povezavi z Zaključki o BAT 6 c).

Kot izhaja iz točke I./10 izreka te odločbe, je ministrstvo v točki 4.1.3 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahteve za preprečevanje ali, kjer to ni mogoče, zmanjšanje emisij hrupa na podlagi opredelitve upravljavca v vlogi in točk a), b), c), d), e) in f) BAT 10 Zaključkov o BAT.

Kot izhaja iz točke I./11 izreka te odločbe, je ministrstvo v točki 6.1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahteve za ravnanje z gnojem in pralnimi vodami na podlagi navedb v vlogi in v skladu s 6. členom Uredbe o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov.

Ministrstvo je na podlagi vloge, Zaključkov o BAT in Pravilnika o prvih meritvah in obratovalnem monitoringu emisije snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja ter o pogojih za njegovo izvajanje (Uradni list RS, št. 105/08 in 44/22 – ZVO-2) v točki I./12 izreka te odločbe določilo druge ukrepe v zvezi z obratovanjem naprave.

Ministrstvo je v točki 7.1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahtevo glede vzpostavitve in vodenja sistema ravnanja z okoljem na podlagi elementov iz točke 1 do 9 in 11 BAT 1 Zaključkov o BAT.

Ministrstvo je v točki 7.2 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahtevo glede preprečevanja in zmanjšanja okoljskega vpliva in izboljšanja splošnih značilnosti na podlagi točk a), b), c), d) in e) BAT 2 Zaključkov o BAT.

Ministrstvo je v točki 7.3 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahtevo za zmanjšanje skupnega izločenega dušika in posledično emisij amoniaka na podlagi točk a), b), c) in d) BAT 3 Zaključkov o BAT.

Ministrstvo je v točki 7.4 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahtevo za zmanjšanje skupnega izločenega fosforja na podlagi točk a), b) in c) BAT 4 Zaključkov o BAT.

Ministrstvo je v točki 7.5 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahtevo za učinkovito uporabo vode na podlagi točk a), b), c), d) in e) BAT 5 Zaključkov o BAT.

Ministrstvo je v točki 7.6 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahtevo za učinkovito rabo energije na podlagi točk a), b), d), e) in h) BAT 8 Zaključkov o BAT.

Ministrstvo je v točki 7.7 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahtevo za zmanjšanje emisij amoniaka iz celotnega proizvodnega procesa za rejo piščancev brojlerjev na podlagi BAT 23 Zaključkov o BAT.

Ministrstvo je v točki 7.8 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo mejne vrednosti skupnega dušika in skupnega fosforja izločenih v gnoju na podlagi točke a) BAT 24 Zaključkov o BAT.

Ministrstvo je v točki 7.9 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahtevo za vodenje evidence porabe vode, porabe električne energije, porabe goriva, števila prejetih in oddanih živali, porabe krme in proizvodnje gnoja na podlagi BAT 29 Zaključkov o BAT.

Ministrstvo je v točki 7.10 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo zahtevo glede poročanja zahtev iz točk 7.7, 7.8 in 7.9 izreka okoljevarstvenega dovoljenja na podlagi BAT 23, 24 in 29 Zaključkov o BAT.

Kot izhaja iz točke I./13 izreka te odločbe, je ministrstvo črtalo točko 9.1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja, ker je zahteve za vodenje evidenc določilo v točki 7.9 izreka okoljevarstvenega dovoljenja.

Kot izhaja iz točke I./14 izreka te odločbe, je ministrstvo črtalo točko 9.3 izreka okoljevarstvenega dovoljenja, ker je zahteve za predložitev poročila o rezultatih obratovalnega monitoringa določilo v točki 2.4 izreka okoljevarstvenega dovoljenja.

Kot izhaja iz točke I./15 izreka te odločbe, je ministrstvo v točki 10 izreka okoljevarstvenega dovoljenja zamenjalo obveznost obveščanja o spremembah in sicer je namesto besedne zveze »Agencija RS za okolje« zamenjalo z besedno zvezo »ministrstvo«. S 1. septembrom 2021 se je namreč začela izvrševati Uredba o spremembi Uredbe o organih v sestavi ministrstev (Uradni list RS, št. 101/21), ki je spremenila stvarno pristojnost oziroma delovno področje Agencije Republike Slovenije za okolje tako, da je za izvajanje večine upravnih nalog pristojno ministrstvo in ne več agencija.

Preostalo besedilo izreka okoljevarstvenega dovoljenja ostane nespremenjeno, kot izhaja iz točke II. izreka te odločbe.

V skladu s petim odstavkom 213. člena v povezavi z 118. členom ZUP je bilo treba v izreku te odločbe odločiti tudi o stroških postopka. Glede na to, da v tem postopku stroški niso nastali, je bilo o njih odločeno, kot izhaja iz točke III. izreka te odločbe.

Pouk o pravnem sredstvu:

Zoper to odločbo ni pritožbe, dovoljen pa je upravni spor z vložitvijo tožbe na Upravno sodišče Republike Slovenije v roku 30 dni od vročitve odločbe. Tožbo se vloži neposredno pri pristojnem sodišču ali pošlje po pošti.

Ta upravni akt je bil izdan kot fizična kopija dokumenta v elektronski obliki. V skladu z drugim odstavkom 65.b člena Uredbe o upravnem poslovanju (Uradni list RS, št. 9/18, 14/20, 167/20, 172/21, 68/22, 89/22, 135/22 in 77/23) vas seznanjamo, da lahko zahtevate, da se vam pošlje izvirnik dokumenta na elektronski naslov ali potrdi skladnost kopije dokumenta z izvirnikom. Uveljavljanje te zahteve ne vpliva na vaš pravni položaj oziroma tek roka, ki je začel teči z vročitvijo kopije.

Pri nastajanju tega dokumenta so sodelovale naslednje uradne osebe:

Janez Jeram, sekretar
Nives Stele, sekretarka
Doroteja Čarni, sekretarka

Postopek vodila:

Karin Malc
višja svetovalka I

mag. Katja Buda
sekretarka

Vročiti:

- E-NET OKOLJE d.o.o., Linhartova cesta 13, 1000 Ljubljana (za: PERUTNINARSKA ZADRUGA PTUJ PZP z.o.o., Spodnja Hajdina 17, 2250 Ptuj) – osebno